

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

50e ZITTINGSPERIODE

BUITENGEWONE ZITTING 1999

**HANDELINGEN VAN DE
OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN**

29/09/1999

C 011 Justitie

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

50e LÉGISLATURE

SESSION EXTRAORDINAIRE 1999

**ANNALES DES
RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION**

29/09/1999

C 011 Justice

Annales

Les annales sont le compte rendu intégral des séances plénières et des réunions publiques de commission où sont développées les interpellations.

Elles sont publiées sous forme de deux fascicules :

- le premier, de couverture blanche et portant les lettres PLEN en bas de page, regroupe les annales des séances plénières;
- le second, de couverture beige et portant les lettres COM en bas de page, regroupe les annales des réunions publiques de commission où sont développées des interpellations.

Les séances et les réunions ont une numérotation continue par session. Ce numéro se retrouve sur la couverture ainsi que sur chaque page avant la pagination. Les séances plénières ont une pagination continue. Les réunions publiques de commission sont paginées par fascicule.

Les annales peuvent également être consultées sur l'Internet-website de la Chambre des Représentants, à l'adresse <http://www.LaChambre.be>

Handelingen

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kافت en met de letters PLEN in de voettekst, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met beige kافت en met de letters COM in de voettekst, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

De vergaderingen worden per zittingsperiode doorlopend genummerd. Het vergaderingsnummer staat op de kافت en op elke bladzijde vóór de pagineringsafgedrukt. De plenaire vergaderingen worden doorlopend gepagineerd. De openbare commissievergaderingen worden per brochure gepagineerd.

De handelingen worden tevens bekendgemaakt op de Internet-website van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, adres <http://www.DeKamer.be>

EXPLICATIONS DES SIGLES – TOELICHTING BIJ DE AFKORTINGEN

CVP	: Christelijke Volkspartij
ECOLO-AGALEV	: Ecologistes confédérés pour l'organisation de luttes orginales/Anders Gaan Leven
FN	: Front National
PRL-FDF	: Parti réformateur libéral - Front démocratique francophone
PS	: Parti socialiste
PSC	: Parti social-chrétien
SP	: Socialistische Partij
VL.BLOK	: Vlaams Blok
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten
VU	: Volksunie

COMMISSION DE LA JUSTICE
RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 29 SEPTEMBRE 1999

PRÉSIDENCE de
M. Frederik Erdman

La séance est ouverte à 14.18 heures.

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 29 SEPTEMBER 1999

VOORZITTER :
De heer Frederik Erdman

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur.

Mondelinge vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de beroering naar aanleiding van de dood van een lid van de bende Joubert in de Frans-Belgische grensstreek" (nr. 19) (Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Justitie)

Question orale de M. Geert Bourgeois au ministre de l'Intérieur sur "l'émoi causé par la mort d'un membre de la bande Joubert dans la région frontalière franco-belge" (n° 19)

(La réponse sera donnée par le ministre de la Justice)

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, deze vraag was gericht aan de minister van Binnenlandse Zaken, maar ik ben blij dat de minister van Justitie bereid is daarop te antwoorden. Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u op een even deskundige wijze een antwoord zult geven op de vragen die ik formuleer.

Mijn vraag dateert reeds van 26 augustus. Ik had natuurlijk niet kunnen vermoeden dat de vraag een actualiteitswaarde zou krijgen, al was het maar omdat de feiten doen denken aan deze die nu dergelijke grote beroering hebben veroorzaakt bij de bevolking, met name de schietpartijen in Harelbeke en in Mechelen. De feiten die aan de basis liggen van mijn vraag zijn vergelijkbaar in de zin dat het gaat om

een café-uitbaatster die op 24 augustus een Franse gangster die haar zou hebben bedreigd, heeft doodgeschoten. Daaromtrent was heel wat te doen. Wat ik daarover las, hoorde en zag op de lokale televisie heeft mij nogal bekommerd.

Mijnheer de minister, u hebt wellicht ook kennisgenomen van de persberichten. Het bleek een bendeleider te zijn van een familiale bende aangevuld met nog andere leden die opereert van over de grens naar West-Vlaanderen. Rijkswachters hebben verklaard, weliswaar anoniem maar ik heb dit in diverse media teruggevonden en gehoord, dat dit iemand is die van over de grens opereert en al lang openlijk lacht met politie en justitie in dit land. Hij zou een verbod hebben om hier te verblijven. Ik weet niet wat daarvan aan is. Hij zou al veel slachtoffers hebben gemaakt, die nooit zijn schadeloos gesteld. Die rijkswachters voegen eraan toe dat wat nu is gebeurd, tot wraak zal leiden. De bende zal wraak nemen en dat café zal eraan gaan. De dame is niet veilig. In het ziekenhuis was zij trouwens onder politiebewaking. Dit werd vrij openlijk gezegd door politie en rijkswacht.

Mijnheer de minister, hebt u kunnen controleren of de uitspraken van rijkswacht en politie juist zijn? Daarnaast vernam ik graag of het gaat om een bende die nog altijd operationeel zou zijn, die men kent en die men in kaart heeft gebracht, maar waarvan niettemin moet worden gezegd dat de bedreiging imminent blijft en dat men vreest voor wraak.

Wanneer dit wordt gezegd door politie en rijkswacht, roept dit vragen op bij de bevolking. Dit leidt tot reacties waarop ik niet dieper wil ingaan. Wij moeten niet overhaast een debat voeren over "noodweer" en dies meer. Mijnheer de minister, ik heb wel gelezen dat u ervoor pleit om de wapenwet nog te verscherpen. Wij kunnen u daarin volgen. Daarnaast pleit ik voor een sereen debat over de bredere problematiek. Ik heb een artikel bij de hand van professor De Ruyver, waarin hij het heeft over tien jaar Kappa-bende, een verhaal over de onmacht van de moderne democratische rechtsstaat. Dit leeft bij de bevolking. Wij moeten daarop een antwoord geven. Dit antwoord zit niet in individueel geweld of in een individuele reactie of in een grijpen naar de wapens. De bevolking verwacht een antwoord van de overheid die de democratische rechtsstaat moet handhaven.

Onder uw voorgangers en onder de vorige minister van Binnenlandse Zaken vonden in de streek geregeld zware georganiseerde zoekacties en controles plaats. Veel meer dan verkeersovertredingen leverden zij niet op. Af en toe werden een paar wapens gevonden. In de drugssfeer vond men wel een en ander, maar eigenlijk heeft dit niet geleid tot het afblokken van deze vorm van criminaliteit.

Naar mijn mening moeten daarop andere antwoorden worden gegeven, meer bepaald met betrekking tot het optreden van de politie.

Daarbij aansluitend heb ik nog een vierde vraag in verband met de ontwikkeling van de grenscriminaliteit, die al een tijd in kaart wordt gebracht. Is er een toename? Hoe is de samenwerking met Frankrijk? Ik verneem daarover zeer weinig. In het begin verliep die samenwerking zeer moeilijk. Overeenkomstig de akkoorden van Schengen mocht onze politie in bepaalde gevallen over de grens achtervolgen. Frankrijk verzette zich daartegen. Hoewel minister Vande Lanotte heel veel inspanningen heeft gedaan om de toestand te deblokken, verneem ik dat er op zowel justitieel als politieel vlak nog altijd zware problemen bestaan. Deze problematiek zou niet langer een hinderpaal mogen zijn voor het efficiënte optreden tegen dit soort criminaliteit, tegen deze gangsterbendes.

De voorzitter : Mijnheer Bourgeois, ik heb u vanmorgen een interpellatieverzoek doen intrekken. Dit neemt niet weg dat ik erop aandring dat bij de mondelinge vragen de spreektijd wordt gerespecteerd. Ik beschik namelijk over een automatisch timingsysteem.

De minister heeft het woord.

Minister Marc Verwilghen : Mijnheer de voorzitter, collega's, volgens het reglement beschikken we voor de vraag en het antwoord over vijf minuten. Als ik dus binnen de opgelegde spreektijd wil antwoorden, beschik ik dus over heel weinig tijd. Mijn antwoord zal dan ook heel gestructureerd zijn.

Ten eerste, u vraagt of ik de aangehaalde uitspraken van de rijks-wacht en van de politie heb kunnen controleren. Die familie Joubert, en ik zal hier niet de striptase die men in de assisenprocedure over de moraliteit van een familie krijgt overdoen, is dus een familie van grenscriminelen waarbij de broers van de kleine naar de grote criminaliteit zijn opgetrokken en daarvoor trouwens een aantal keren in dit land werden veroordeeld.

In februari 1998 werd door Pierre Joubert een gevangenisstraf van 18 maanden uitgezeten. De man had ook in 1994 reeds een ontzegging opgelopen om het Belgische territorium nog te betreden. Hij heeft zich daar niet aan gehouden. Hij werd daarvoor trouwens in september 1998 nog uitgewezen. We zitten dus met iemand die zich in een moeilijke situatie bevindt, maar telkenmale draait dat ook rond privé-problemen met een vriendin. Men weet wie het is. Of men nu werkelijk belang moet hechten aan de woorden die daarover in de pers zijn geuit, is niet duidelijk gebleken bij het contact met de politiediensten.

Ten tweede vraagt u of het juist is dat het hier om een gevaarlijke bende gaat en dat effectief voor wraak moet worden gevreesd. Ik heb u reeds gezegd dat het om een bende van grenscriminelen gaat, daarover kan geen betwisting bestaan, maar het uitgelezen domein blijkt de regio van Menen-Halluin te zijn. De slagkracht, die aan die bende wordt toegeschreven, is wellicht doorheen de jaren met het verouderen van de betrokkenen sterk afgenomen. Ze staan echter wel geboekstaafd, en dat is toch wel verontrustend, als onberekenbaar. Daarover kan geen discussie bestaan.

Ten derde vraagt u mij of ik maatregelen zal nemen om de wraakacties te voorkomen en de veiligheid te verzekeren. Spijtig genoeg behoort het niet tot het domein van de minister van Justitie om terzake tussenbeide te komen. Dat neemt echter niet weg dat de politie- en de rijkswachtdiensten mij verzekerd hebben dat ze in elk geval binnen hun bevoegdheid en binnen hun mogelijkheden daarvoor een aantal maatregelen hebben genomen. Ze zijn daarop voorbereid.

Ten vierde vraagt u of er een toename is van de grenscriminaliteit. Uit de objectieve gegevens mogen we niet afleiden dat er een toename is van die zogenaamde grenscriminaliteit. De recente gebeurtenissen, onder meer in Harelbeke, en ik bedoel dan vooral de raamkrakers - er zijn er trouwens verscheidene in die omgeving geweest - zijn niet onmiddellijk toe te schrijven aan Noord-Franse bendes.

U hebt dan nog een bijkomende vraag gesteld in verband met de samenwerking met Frankrijk. We moeten een onderscheid maken tussen het gerechtelijk en het politieel luik. In het gerechtelijk luik is er natuurlijk de conventie van de wederzijdse rechtshulp die overigens al dateert van 1959. Bovendien is er ook het Schengenakkoord. U weet echter ook dat wij geprivilegieerde contacten hebben met Frankrijk. Die zijn tot stand gekomen met mijn collega aldaar. Zelfs nog tijdens de top in Turku hebben we bijkomende afspraken gemaakt die we hopen te finaliseren vóór het einde van het jaar. Het belangrijkste blijft wel dat, tengevolge van die eerste contacten die mijn voorganger met de minister van Justitie heeft gehad, er nadien door de premier een schrijven werd gericht aan de heer Jospin, de eerste minister in Frankrijk, om een verdere samenwerking uit werken. Wij wachten nu op het Franse antwoord.

Met betrekking tot het politieel luik is er de overeenkomst van Ieper van 16 maart 1995 waarnaar u trouwens hebt verwezen. Er is overleg tussen de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen en de procureur-generaal van Bergen aan Belgische zijde en de "préfet du Nord" aan Franse zijde. Daarin werd ook vooruitgang geboekt. Zij hebben een aantal zaken afgestemd op het vlak van de telecommunicatie, van de operationaliteit en van de strategische analyse, onder meer van de grenscriminaliteit. Het enige probleem dat we daarin hebben is dat we met een erg vooruitstrevende en liberale minister van Justitie te maken hebben maar dat de heer Chevènement, minister van Binnenlandse Zaken, niet dezelfde brede aanpak voorstelt met alle gevolgen die daaraan verbonden zijn. Ik herhaal echter dat we daarvoor wachten op het antwoord van de heer Jospin omdat deze aangelegenheid specifiek is aangeraakt geweest in de brief van de premier.

De voorzitter : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois (VU&ID) :** Mijnheer de voorzitter, ik had al gemerkt dat er in het Franse discours enige tegenstrijdigheden bestaan tussen mevrouw Guigou en de heer Jospin, maar daar wil ik het niet over hebben.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal heel kort zijn. Ik kijk uit naar de bijkomende informatie die ik ongetwijfeld zal ontvangen. Ik denk inderdaad dat er dringend meer werk moet worden gemaakt van meer rechtstaat, ook op Europees niveau, als antwoord op deze bedreiging.

Minister Marc Verwilghen : De situatie met mevrouw Guigou was al in gang gebracht door mijn voorganger.

De voorzitter : Ik begin me vragen te stellen over het onderhouden en intensifiëren van contacten, maar laten we dat terzijde laten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellatie van de heer Karel Van Hoorebeke tot de minister van Justitie over "de werking van de Marokkaanse-Belgische Commissie" (nr. 38)

Interpellation de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "le fonctionnement de la Commission belgo-marocaine" (n° 38)

De **voorzitter** : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de minister, collega's, wie professioneel wat betrokken is bij echtscheidingen, weet dat in vele gevallen de uitoefening van het bezoekrecht nogal problematisch kan zijn. Het hanteren van het hoederecht en het bezoekrecht wordt niet altijd gebruikt in het belang van de kinderen, maar ook om zich tegenover de partner te positioneren. We weten allemaal dat de afdwingbaarheid van vonnissen dikwijls moeilijk uitvoerbaar is. De ene gerechtsdeurwaarder wil immers wel optreden, de andere niet. Sommige procureurs geven richtlijnen om niet op te treden. Dit alles is niet zeer duidelijk, zeker niet voor degene die aanspraak maakt op het bezoekrecht en daarvoor over een vonnis beschikt.

De problemen zijn nog groter bij huwelijken met partners van vreemde origine. Bij de uitoefening van het bezoekrecht worden de kinderen soms naar het land van herkomst gebracht. Ze keren niet meer terug. Ik heb u in mijn interpellatieverzoek een concreet geval geschetst, dat evenwel niet het enige is. De vraag rijst of we het bezoekrecht moeten laten uitoefenen, met de problemen die erbij horen. Er is, na een heel lange periode, een arrest uitgesproken door het hof van beroep te Antwerpen. De man in kwestie was blijkbaar te kwader trouw, om het eufemistisch uit te drukken. Het arrest is nog niet uitgevoerd. Als men een jaar gevangenisstraf heeft gekregen, kan dat toch wel als dwang worden gebruikt.

Hieruit blijkt ook de slechte werking van de gemengde Marokkaanse-Belgische Commissie. Ze neemt wel kennis van bepaalde problemen, maar kan niet beslissen. Dit is ook te wijten aan het feit dat er geen uitleveringsverdrag bestaat tussen België en Marokko. Ik had van u graag vernomen welke de stand van zaken is. Wat is de bedoeling van die gemengde Belgische-Marokkaanse Commissie? Leidt ze tot resultaten? Kunnen de mensen erop vertrouwen? Wat zullen de verdere afspraken met Marokko zijn om dergelijke onaantoonbare toestanden uit de wereld te helpen?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan u het volgende antwoorden. Ten eerste, er is wel degelijk een uitvoering gekomen. De Marokkaanse vader werd in de gevangenis opgesloten van 12 mei 1999 tot 10 augustus 1999. Hij werd

vrijgelaten na het uitzitten van een vierde van zijn straf. U weet dat de straffen in het geval van familieverlating of het niet nakomen van engagementen inzake ouderlijk gezag of het bezoekrecht niet enorm groot zijn. Vermits het vrij lichte straffen zijn, is de ministeriële omzendbrief van 1994 van toepassing waarin staat dat een kwart van de straf moet zijn uitgezeten. Zo niet, zou u zeggen dat de wet Lejeune moet worden toegepast. In dat geval moet minstens een derde van de straf zijn uitgezeten. Los van de uitvoering, moet ik u nog zijdelings meedelen dat er wel nog een zaak in Cassatie hangende is die eertijds werd aangetekend.

De tweede vraag was wat er schort aan de werking van de gemengde Marokkaanse-Belgische commissie met betrekking tot dergelijke problemen. Die gemengde commissie werd opgericht in 1981. Als we een analyse maken van de resultaten die tot heden werden bereikt, moeten we spijtig genoeg vaststellen dat het bilan erop wijst dat het geen onverhoopt succes is. De verwachte resultaten werden niet behaald. Dat heeft tot enorm grote frustraties geleid, voornamelijk bij de slachtoffers. Dat zijn de ouders, maar vaak ook de kinderen zelf. Enerzijds komt dit doordat er niet in een afdwingbaar instrument werd voorzien en anderzijds -het is wel wat pijnlijk om dit te moeten erkennen - wordt er heel weinig uitgevoerd aan Marokkaanse kant. In totaal werden een vijftigtal dossiers behandeld, waarvan er nu nog steeds twintig actief zijn. België heeft reeds vorig jaar zijn ongenoegen laten blijken over de gang van zaken naar aanleiding van de interpellaties die hier werden gehouden in december 1998. Dat gebeurde via een gemeenschappelijke brief van de minister van Justitie en de minister van Buitenlandse Zaken. Ikzelf heb van in het begin van mijn ambtsaanvaarding een gelijkaardig probleem meegemaakt. Een Belgische vrouw moest vaststellen dat het contact met haar eigen kinderen, die haar overigens werden toegewezen, niet werd uitgevoerd omdat de kinderen gekidnapten - als ik dat woord mag gebruiken - en in Marokko bij de vader vertoeven. Ik heb toen vergaande stappen gezet. Ik heb zelfs telefonisch contact opgenomen met mijn collega, de minister van Justitie in Marokko. Spijtig genoeg kon dat telefonisch contact de zaak niet deblokken. Vervolgens werden er brieven verstuurd naar Marokko die uitgingen van de premier en de vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken en die ook door mij werden ondertekend. Op geen enkele brief, noch op de afzonderlijke,

noch op de gezamenlijke, werd tot vandaag gereageerd uit Rabat. Begin september nam ik contact op met onze ambassadeur in Marokko voor een gesprek. Hij moest toen erkennen dat het grote probleem erin bestond dat de Marokkaanse autoriteiten bijzonder weinig meewerken. Bovendien is er vaak het probleem van de dubbele nationaliteit. Dat heeft tot gevolg dat de oplossingen in deze zaak soms veel complexer lijken dan ze op het eerste gezicht zijn.

De derde vraag was wanneer het verdrag tussen Marokko en België zal worden gesloten om dergelijke dossiers op een behoorlijke wijze te kunnen opvolgen. Eigenlijk vraagt u daarmee ook hoever het nu staat en of er geen maatregelen moeten worden genomen met betrekking tot de uitlevering. Ik keer dan ook even terug naar de basis. Op 15 juli 1991 werden in Rabat door de toenmalige minister van Justitie, de heer Wathélet, drie bilaterale overeenkomsten ondertekend, een eerste betreffende de erkenning en ontbinding van huwelijken, een tweede betreffende de erkenning en uitvoering van gerechtelijke beslissingen op het vlak van alimentatieverplichtingen en een derde met betrekking tot wederzijdse rechtshulp, erkenning en uitvoering van gerechtelijke beslissingen inzake hoede- en bezoekrecht.

Het probleem is dat die drie bilaterale overeenkomsten één geheel vormen. Het merkwaardige is dat ze door Marokko reeds zijn geratificeerd, maar niet door België. De reden daarvoor is dat er een politiek-technisch probleem is. In het Marokkaans recht bestaat de verstoting, de zogenaamde repudiatie. Wij kennen dat niet. Dit heeft ons weerhouden om het verdrag te ratificeren.

Zelfs indien we het zouden ratificeren, blijft het probleem bestaan dat de Marokkaanse overheid onvoldoende meewerkt. Een oplossing zou erin kunnen bestaan de drie bilaterale overeenkomsten van elkaar los te koppelen en voorrang te verlenen aan het derde luik, door het bezoek- en hoederecht zo snel mogelijk te ratificeren. Dit is ook de bekommernis van de minister van Buitenlandse Zaken. In de marge van de algemene vergadering van de Verenigde Naties in New York heeft hij een gesprek gehad met zijn Marokkaanse ambtgenoot om een gezamenlijke visie te ontwikkelen en om het dossier te deblokken. Men heeft trouwens ook gesuggereerd om gebruik te maken van de contacten tussen de Belgische en Marokkaanse overheden om die problemen opnieuw ter sprake te brengen.

Het is nuttig dat de minister van Buitenlandse Zaken deze problemen definitief de wereld uithelpt. Ik zal trouwens zelf met hem daarover overleggen. We zijn dit verplicht aan de vele gezinnen die in deze pijnlijke situatie zijn terechtgekomen en in de grootste rechtsonzekerheid leven. Indien er één plaats is waar men zich bewust is van deze toestand dan is het wel binnen het ministerie van Justitie en meer bepaald binnen de administratie. De toewijding die ik binnen deze dienst heb vastgesteld is zeer groot. Ik denk hierbij in het bijzonder aan mevrouw Lamblette en mevrouw Dumoustier die zich met deze materie hebben beziggehouden. Ze hebben trouwens enkele keren Marokko bezocht om een aantal persoonlijke dossiers te deblokkeren. Indien men in deze materie iets wil bereiken, moeten de beide partijen echter willen samenwerken.

Ondanks deze problemen moeten we niet alles op de helling zetten. We moeten al onze overtuigingskracht aanwenden om tot een oplossing te komen.

De **voorzitter** : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord waaruit de voortdurende inspanningen blijken van de departementen van Justitie en Buitenlandse Zaken. Ik hoop dat de zaken gunstig evolueren.

Ik had geen kennis van de uitvoering van het arrest van het hof van beroep. Ik neem aan dat de man één vierde van de straf heeft uitgezeten zonder dat dit echter enige verandering in de toestand van de kinderen heeft gebracht.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellations jointes de :

- Mme Joëlle Milquet au ministre de la Justice sur "les juridictions et l'emploi des langues en matière judiciaire à Bruxelles" (n° 42)

- M. Claude Desmedt au ministre de la Justice sur "la situation préoccupante au tribunal de première instance et au parquet de Bruxelles à la suite du manque de magistrats" (n° 61)

Samengevoegde interpellaties van :

- mevrouw Joëlle Milquet tot de minister van Justitie over "de rechtbanken en het gebruik der talen in gerechtszaken te Brussel" (nr. 42)

- de heer Claude Desmedt tot de minister van Justitie over "de zorgwekkende toestand waarin te Brussel de rechtbank van eerste aanleg en het parket verkeren ingevolge het tekort aan magistraten" (nr. 61)

Le **président** : La parole est à Mme Joëlle Milquet.

Mme **Joëlle Milquet** (PSC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, j'ai entendu vos différentes déclarations en ce qui concerne la création d'une commission chargée de fournir des recommandations dans le cadre d'une réflexion sur l'arriéré judiciaire.

La composition de cette commission est-elle bien celle qui a été expliquée dans la presse ? Avez-vous veillé à une certaine parité linguistique ? Il y a déjà eu de nombreuses commissions, groupes d'étude, etc. au sujet de l'arriéré judiciaire qui est le monstre du Loch Ness de la Justice. Le timing étant réduit puisque cette commission devrait remettre ses conclusions avant la fin de l'année, un cadre de travail un peu plus précis a-t-il déjà été défini ? Ou bien avez-vous laissé à cette commission toute latitude leur permettant ainsi d'émettre des propositions en sens divers, ce qui est peut-être nécessaire pour alimenter le débat ? Ou alors le travail de la commission est-il ciblé sur certains points ? Peut-on imaginer d'éventuelles "déjudiciarisation" de certains types de procès ou de matières par un renforcement, en amont de la Justice, des procédures de médiation, d'arbitrage, etc. ? Ceci pourrait être une piste intéressante en matière de lutte contre l'arriéré judiciaire et pourrait remettre en question la manière dont on appréhende la problématique judiciaire qui devrait peut-être rester le dernier ressort.

L'idée est-elle d'établir un plan chiffré avec un échéancier, un but et une méthodologie très précis ? Auriez-vous donné aux membres de la commission d'autres directives ? Avez-vous vous-même quelques principes que vous tenez à défendre ? Je sais que vous allez d'abord attendre les conclusions de ce groupe.

J'en viens à un point qui est plus d'actualité, bien que cette actualité dure depuis longtemps. Je me suis réjoui de l'ouverture que vous aviez semblé manifester en ce qui concerne la situation des tribunaux à Bruxelles.

Je vous assure que je ne souhaite en aucune façon communautariser ce genre de débat.

La situation de la Justice à Bruxelles se trouve dans un état lamentable et vous le savez, vous vous en êtes rendu compte. Je ne citerai que quelques chiffres : 5 900 dossiers en attente à la cour d'appel; au tribunal de première instance, sur 100 magistrats, on ne parvient pas à trouver 31 bilingues vu la difficulté pour les candidats de réussir l'examen de bilinguisme; au parquet 44 places sont vacantes pour 80 magistrats actuellement en fonction. De plus, en ce qui concerne l'arriéré, la situation est vraiment dramatique à Bruxelles : 76% des juges francophones traitent 95% des causes, le délai d'appel en justice de paix est d'un an pour les francophones, 4 mois pour les néerlandophones, le délai de fixation est de 6 mois pour les francophones mais seulement d'un mois pour les néerlandophones avec un arriéré dramatique pour la fixation au niveau de la cour d'appel.

Je sais que la commission que vous avez constituée est chargée notamment d'envisager des solutions à cette situation.

La composition de cette commission n'est pas tout à fait paritaire. N'eût-il pas été préférable, pour cette problématique, de veiller à une composition plus paritaire afin de s'assurer que les conclusions ne soient pas mises en doute ?

Par ailleurs, avez-vous défini un axe de travail ou attendez-vous toutes les solutions possibles ? L'idée serait-elle de reprendre la philosophie de l'ancien projet du gouvernement qui visait à créer deux types d'exigences de connaissances linguistiques, soit réduire à un tiers l'exigence de bilingues "légaux", avec l'examen linguistique que l'on connaît, et un autre tiers avec une connaissance relativement passive ?

Ou alors, faut-il être plus audacieux et limiter carrément à un tiers ? Sur ce point, avez-vous vraiment la volonté d'arriver à une réelle ouverture ? Tout le monde connaît parfaitement les polémiques que ce type de dossier peut susciter, mais il faut parfois pouvoir les passer aux oubliettes, surtout lorsque l'on sait dans quel état se trouve la justice et lorsque l'on sait à quel point le justiciable n'a plus confiance dans ses institutions. A Bruxelles, c'est particulièrement effrayant et ce n'est pas uniquement le problème linguistique qui justifie cette intervention. Le plus important, c'est la confiance à retrouver dans les institutions et surtout le fait d'avoir une justice qui au moins rende ses décisions dans un délai relativement raisonnable car les juridictions de

Bruxelles vivent réellement une situation de déni de justice dans toute une série de problématiques.

Voilà, monsieur le ministre, j'aurais aimé connaître votre approche sur ces différents points. J'aimerais surtout savoir si, au moment où la commission rendra ses recommandations et ses avis, vous les présenterez au parlement pour organiser un débat ouvert sur les différentes pistes tant en ce qui concerne l'arriéré judiciaire qu'en ce qui concerne la situation des tribunaux bruxellois.

Le président : La parole est à M. Claude Desmedt.

M. Claude Desmedt (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le problème de l'arriéré judiciaire est un problème que connaissent l'ensemble des tribunaux de notre pays. Mais il prend à Bruxelles une importance particulièrement grave en raison notamment de la difficulté d'application des lois linguistiques. Le ministre nous a fourni, il y a quinze jours, des chiffres particulièrement éclairants à cet égard.

Par exemple, nous avons pu constater que sur un cadre théorique de 101 magistrats, il y a en réalité 32 places vacantes : 23 francophones et 9 néerlandophones, qui tous devraient être des bilingues "légaux".

En d'autres termes, un tiers des places ne sont pas attribuées à Bruxelles. Cela signifie que la loi qui a augmenté les cadres des tribunaux à Bruxelles est purement théorique, étant donné que pas un seul de ces magistrats supplémentaires n'a pu être nommé.

Il y a également des lacunes au parquet, mais dans une moindre mesure étant donné que des unilingues y ont été nommés, ce qui a permis de mieux étoffer les cadres.

Nous savons tous que la difficulté vient de la loi de 1935 qui imposait à Bruxelles deux tiers de magistrats bilingues "légaux", c'est-à-dire pouvant justifier de la connaissance approfondie de la seconde langue. Cette prétention était alors parfaitement justifiée puisqu'à cette époque, le tribunal fonctionnait de façon bilingue, en ce sens que la plupart des chambres siégeaient à la fois pour les affaires en néerlandais et en français.

Comme vous le savez, monsieur le ministre, il a été mis fin à ce système il y a une vingtaine d'années. Les magistrats ne siègent plus désormais que dans la langue de leur diplôme, ce qui a même été consacré par une loi de

1994. Il aurait donc été logique d'adapter la loi de 1935 à cette nouvelle situation, ce qui n'a pas été fait pour des motifs évidents d'opportunité. C'est ainsi que nous nous trouvons aujourd'hui dans une impasse. Il y a 32 places vacantes de juge et on ne peut pas en nommer un seul par manque de candidats bilingues "légaux". Dans la note que vous nous avez remise, nous constatons avec effarement que certaines places ont fait l'objet de quatre publications au Moniteur sans avoir entraîné l'introduction d'une seule candidature valable. C'est une situation tout à fait alarmante.

Je pense comme Mme Milquet que ce n'est pas un problème communautaire. Je crois que c'est vous-même qui l'avez dit, il y a 15 jours, il est bon que les magistrats aient une certaine connaissance de la seconde langue pour apprécier la jurisprudence et la doctrine de l'autre région linguistique, ce qui est tout à fait exact.

Je puis vous assurer que la plupart des magistrats bruxellois francophones, même s'ils ne sont pas ce qu'on appelle des bilingues "légaux", ont tout de même une connaissance suffisante de l'autre langue pour comprendre un document, un procès-verbal voire un arrêt ou un jugement en néerlandais. D'ailleurs, ce raisonnement consistant à dire qu'il serait souhaitable que tous les magistrats aient une bonne connaissance de l'autre langue doit s'appliquer à tout le pays. Il n'y a pas de raison qu'un magistrat de Liège ignore la jurisprudence néerlandophone ou qu'un magistrat de Gand ignore la jurisprudence francophone. Le souhait d'un certain bilinguisme de tous les magistrats, particulièrement à Bruxelles, est légitime. Mais faut-il pour autant aller aussi loin que d'exiger ce bilinguisme légal qui ne répond plus à aucune nécessité ?

Il est vrai que le gouvernement précédent, par la voix du ministre De Clercq, avait introduit, en décembre 1997, un projet de loi qui avait l'avantage de constituer une certaine avancée puisque, d'une part, il rétablissait deux degrés de bilinguisme, le bilingue "approfondi" et le bilingue "suffisant" et, d'autre part, il instituait un jury unique. On sait ce qu'il est advenu de ce projet qui a fait l'objet d'un conflit d'intérêts soulevé par le parlement flamand, conflit d'intérêts que le Sénat n'a pas véritablement résolu puisqu'il a été renvoyé à l'examen du fond qui n'a jamais eu lieu. La dernière semaine de la législature précédente, j'ai encore interpellé au Sénat votre éminent prédécesseur que je vois d'ailleurs parmi nous, pour lui

demander pourquoi il avait laissé le projet de M. De Clercq en rade, mais je n'ai pas reçu de réponse.

Aujourd'hui, nous nous trouvons devant une situation alarmante. Vous avez décidé, monsieur le ministre, de créer une commission qui, d'après mes renseignements, se composerait de huit personnes dont sept représentants de la magistrature et des barreaux bruxellois et un magistrat honoraire de Termonde qui serait chargé de la présidence. Je ne sais si ce dernier point est exact mais j'avoue que cela m'étonnerait tout de même un peu.

Monsieur le ministre, il me paraît évident que, si l'arriéré judiciaire est un problème endémique pour tous les arrondissements, la cause de l'aggravation de cet arriéré à Bruxelles est évidemment l'application de la loi de 1935. On pourrait modifier cette loi de différentes façons : soit en diminuant le nombre de bilingues "légaux" exigés, soit en rétablissant les deux catégories ou en rendant les examens moins difficiles. Mais il faut agir, et rapidement.

Même si j'ai entièrement confiance en vos intentions à cet égard, monsieur le ministre, j'avoue être quelque peu perplexe quand vous dites qu'il faut une commission pour apprécier les raisons de l'arriéré judiciaire à Bruxelles alors qu'un tiers des cadres est vacant.

Comme vous l'avez très bien dit vous-même il y a quinze jours, monsieur le ministre, les premières victimes de cette situation sont les justiciables bruxellois, et même extra-bruxellois parce que beaucoup de procès aboutissent à Bruxelles pour des causes d'attribution de juridiction alors que ce ne sont pas nécessairement des Bruxellois qui sont en cause.

Monsieur le ministre, je le répète, notre groupe vous fait entièrement confiance pour trouver une solution raisonnable mais je ne suis pas convaincu que cette commission apportera la solution.

Il faudra que le gouvernement prenne ses responsabilités, tôt ou tard. Je souhaiterais savoir comment vous envisagez la résolution de cette situation difficile qui dure déjà depuis quatre ans, quand M. De Clercq avait décidé de revenir à une application rigoureuse de la loi de 1935.

Le président : La parole est au ministre.

M. Marc Verwilghen, ministre : Monsieur le président, chers collègues, vous vous appellerez certainement que je vous ai déjà répondu in extenso à

cette problématique lors de la précédente réunion de la commission. Néanmoins, j'essaierai de répondre une nouvelle fois, de façon systématique aux questions qui m'ont été posées.

Nous pourrions déterminer trois volets.

J'aborderai en premier lieu la question de l'installation de la commission pour la levée de l'arriéré judiciaire. Je reviens à l'accord gouvernemental qui prévoit de mener rapidement une enquête approfondie sur la situation des cours et tribunaux à Bruxelles afin que le gouvernement puisse prendre les mesures et les réformes nécessaires au bon fonctionnement de la justice avant la fin de l'année.

Je me suis posé la question de la réalité d'une valeur ajoutée grâce à la nouvelle radioscopie; il me faut répondre par la négative : à mes yeux, la valeur ajoutée sera très limitée. Plusieurs radioscopies ont déjà été effectuées, entre autres par le bureau Berenschot à Namur et à Bruges, par ABC à Bruges, Namur et Bruxelles. Il faut y ajouter les rapports des magistrats coordinateurs auprès des cours d'appel, inclus celle de Bruxelles, les rapports des commissions de visites également pour partie sur Bruxelles, ainsi que les rapports des activités et diverses notes internes. Un travail supplémentaire m'apparaissait comme une perte de temps.

J'ai constaté que la magistrature ne demandait rien d'autre qu'une intervention rapide, ce qui explique pourquoi elle se montre peu encline à une quelconque radioscopie effectuée par un bureau externe. Primo, les intéressés ont l'impression qu'il ne comprendrait pas le noeud du problème; secundo, ils ont fourni une excellente raison à mes yeux : ils sont les mieux à même de connaître les problèmes et leurs solutions.

Après l'étude, il était temps de passer à l'action. Actuellement, à la suite de concertations avec les autorités judiciaires bruxelloises, nous avons opté pour l'installation d'une commission. Dans un premier temps, j'ai voulu exécuter les décisions prévues par l'accord gouvernemental; mais, après avoir étudié les différents niveaux bruxellois concernant la magistrature et le barreau, j'en suis revenu de cette forme d'étude, car je n'en voyais pas l'utilité.

En réponse à votre question, je peux vous communiquer quelques éléments concernant cette commission. Sa composition d'abord : elle est composée de magistrats, dont un membre de la cour d'appel, M. Delvoie, président de chambre et magistrat coordinateur - voilà qui nous situe en plein coeur du

problème vu qu'il a dû l'instruire et rédiger les rapports qui s'y rapportaient - et un magistrat du parquet général, M. Morlet, premier avocat, qui a également travaillé dans le domaine. Comme magistrat du tribunal de première instance de Bruxelles, M. le juge d'instruction Vandermeersch est venu renforcer la commission; comme magistrat du parquet, M. Jos Colpin, premier substitut; un représentant des juges des tribunaux de police et de justice de paix. Là, le juge de police, M. Patrick Lambin a été désigné, mais un juge de paix francophone doit encore l'être.

Pourquoi faire appel à ces deux magistrats ? Parce que je tenais à ce que la première ligne soit représentée : la première instance l'était, mais non les juges de police et les juges de paix. Or, on sait que, spécifiquement pour les juges de police, il existe un arriéré considérable à Bruxelles : voilà qui justifiait amplement leur participation.

Il y a également deux représentants du barreau bruxellois : Me Dalcq et Me De Kesel. Ainsi, tous les gens que j'ai cités, qui composent la commission, appartiennent à un rôle linguistique. Je crois que nous obtenons l'égalité et que la balance est correcte, tant pour les francophones que pour les néerlandophones.

J'ai demandé à deux personnes de fournir une assistance à cette commission. L'initiative de la commission a été prise par le gouvernement et il fallait donc un lien entre le cabinet et la commission. J'ai fourni à la commission l'assistance d'un magistrat d'honneur, Mme Van Wiele, et du professeur Bouckaert, expert en techniques de gestion auprès de l'Institut du gouvernement à la faculté des sciences sociales de l'université catholique de Louvain. Le rôle de chacun a été bien défini. La commission est surtout composée des magistrats appartenant aux cours et tribunaux de Bruxelles.

La commission se concentre en premier lieu sur la problématique bruxelloise. Toutefois, cette problématique doit être examinée dans le contexte plus large de l'arriéré judiciaire en général en accordant une attention primordiale à la situation dans les cours et tribunaux ainsi que l'amélioration de la justice de première ligne. Des informations seront également récoltées en dehors de la juridiction bruxelloise; c'est une des raisons pour lesquelles la désignation de Mme Van Wiele était également nécessaire. En effet, le travail fourni à Bruxelles peut également être utilisé hors de Bruxelles, avec la seule différence que les problèmes linguisti-

ques ne se posent qu'à Bruxelles. La surcharge que l'on connaît à Bruxelles est particulière pour les raisons que vous avez tous deux évoquées, M. Desmedt notamment en revenant sur le fait que de nombreux procès sont traités à Bruxelles même si les parties ne sont pas forcées de l'arrondissement de Bruxelles.

La commission établira une synthèse des différents diagnostics et radioscopies du passé, elle les évaluera et donnera la priorité aux suggestions de mesures à prendre et de réformes à effectuer. Elle comparera ces informations aux expériences réalisées sur le terrain. C'est pour cette raison que j'ai fait appel à des gens de terrain et pas à des personnes externes à la situation bruxelloise. Néanmoins, les résultats seront traduits plus largement que sur Bruxelles uniquement.

La commission formulera avant la fin de cette année les mesures indispensables à adopter et les réformes qui s'imposent, sans négliger la problématique typiquement bruxelloise, qui comprend entre autres le bilinguisme exigé et le problème du volume de travail. Je souhaite cependant souligner que le bilinguisme exigé est surtout un problème qui est rencontré en première ligne. Ce problème ne se pose pas à d'autres endroits. A Bruxelles, l'arriéré judiciaire est toutefois important à tous les niveaux.

Les conclusions de la commission porteront sur tout le territoire fédéral, même si la commission a été spécifiquement constituée pour Bruxelles.

Un aspect très important du fonctionnement de cette commission se situe dans le fait que le pouvoir judiciaire est entièrement impliqué dans le bon fonctionnement de la justice. Je le voulais absolument parce que ce sont surtout les gens de terrain qui peuvent m'apporter de réponses. Je ne leur ai pas donné de consignes spécifiques, je ne les ai pas obligés à suivre certaines pistes, je ne leur ai pas interdit d'en ouvrir d'autres. Je leur ai donné la liberté de rechercher la façon dont le justiciable peut être aidé lorsqu'un problème aigu se pose.

Je souligne également que la seule consigne que j'ai voulu donner en ce qui concerne la situation bruxelloise a trait à la qualité du travail de première ligne. Je suis convaincu que de nombreuses améliorations peuvent être apportées sur ce point.

Au niveau de la deuxième ligne, c'est-à-dire le degré d'appel, le problème concerne surtout la quantité et il faut pouvoir émettre des jugements ou des arrêts pour combattre l'arriéré judiciaire.

Les travaux de la commission ont été amorcés à la réunion du 20 septembre 1999. Ils se sont poursuivis hier. La commission se réunit chaque semaine. Elle déposera son rapport final avant la fin du mois de décembre 1999. Elle le fera en deux étapes.

Il s'agit de recommandations très pratiques, qui pourront être mises en oeuvre à très court terme : ce sont des adaptations techniques qui ne posent aucun problème sur le plan politique. Par ailleurs, les recommandations qui demandent un temps de réflexion plus important seront mises en oeuvre ultérieurement. Je laisse le temps nécessaire pour les appliquer, toutefois en insistant sur le respect des délais prescrits.

La commission présentera donc régulièrement, et en concertation avec le ministre de la Justice, des rapports intermédiaires. De cette manière, le parlement restera informé des constatations de la commission demandant un débat en son sein.

M. Desmedt a commenté les chiffres repris dans les tableaux que j'avais distribués lors de la précédente réunion en ce qui concerne la répartition linguistique. Je ne puis que confirmer ses dires : en effet, à l'heure actuelle, il y a 32 places vacantes auprès du tribunal de première instance de Bruxelles. Quant au parquet, la situation a légèrement changé. Actuellement, il manque cinq membres francophones et dix membres néerlandophones.

Et bien que les vacances d'emploi mentionnées dans le cadre de la loi sur l'emploi des langues constituent indiscutablement un volet important de la problématique de l'arriéré judiciaire, ce n'est pas, à mon avis, le noeud du problème. Je pense, par exemple, à la situation de la cour d'appel de Bruxelles, où la problématique linguistique ne joue aucun rôle lorsqu'il s'agit de remplir le cadre.

Une enquête sur les causes et les solutions à apporter à l'arriéré judiciaire est sans aucun doute d'une grande utilité, ne fût-ce que pour en comprendre le pourquoi. L'on étudie donc le rythme de travail, l'importance du travail et la manière dont on mesure ce travail.

Par ailleurs, le mandat donné au groupe de travail sur l'arriéré judiciaire n'est pas limité aux sièges et aux parquets de

première instance. Comme vous le savez, leur mandat a été élargi à la cour d'appel, aux justices de paix et aux tribunaux de police.

En ce qui concerne la modification de la législation linguistique, je désire avoir les résultats de la commission avant de me prononcer sur quoi que ce soit. Plusieurs pistes sont envisageables. Je le sais pour avoir suivi le début des travaux, alors que l'on présentait le contexte dans lequel le travail de cette commission devait se faire. J'ai entendu des échanges de points de vue au sujet de diverses pistes, dont entre autres, l'instauration de procédures qui ne doivent pas passer devant un tribunal : les procédures d'arbitrage, de conciliation, etc. Sur le plan de qualité et de la quantité, les échanges de vue ont également été nombreux. Mais je n'ai pas voulu m'immiscer dans le travail de la commission, pour qu'on ne puisse pas dire que le monde politique voulait absolument arriver à une réforme sur le plan de la législation linguistique.

Donc, j'attends jusqu'au moment où j'aurai obtenu les conclusions de la commission.

Dernièrement, j'ai encore rencontré les principes qui, à mes yeux, étaient toujours d'application. En effet, il ne faut pas oublier qu'à Bruxelles, certaines personnes doivent être servies dans les deux langues. Je crois d'ailleurs que dans notre capitale, et celle de l'Europe, l'unilinguisme obstiné serait inacceptable. Je l'ai déjà dit et je maintiens mes propos en la matière.

Ceci dit, je continue à consulter et à tâter le terrain, soutenu par les experts. Je reviendrai devant vous lorsque je penserai avoir trouvé une solution correcte et équilibrée. La seule chose que je vous demande, c'est de me laisser le temps d'accomplir un travail correct.

Le président : La parole est à Mme Joëlle Milquet.

Mme Joëlle Milquet (PSC) : Monsieur le président, je remercie le ministre des explications qu'il nous a données. Nous lui laisserons le temps qu'il demande, d'autant plus que le délai n'est pas trop long.

Je réitère ma demande, à savoir que la commission puisse discuter des pistes qui seront évoquées.

Bien que je ne sois pas une ardente défenderesse de l'instauration de commissions, je souhaiterais que le travail y effectué ne soit pas exclusif. D'ici peu, le Conseil supérieur de la

justice se mettra en place et je suppose qu'il devra s'atteler au problème de la résorption de l'arriéré judiciaire, avec l'autonomie qui lui est conférée par la loi. Il s'agira donc d'un organe essentiel pour obtenir des avancées en la matière.

Le président : La parole est à M. Claude Desmedt.

M. Claude Desmedt (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, premièrement, je note avec intérêt les précisions que le ministre nous a fournies au sujet de la composition de la commission qui sera donc paritaire. Les deux intervenants extérieurs participeront en effet comme consultants, mais ne seront pas parties prenantes aux délibérations de la commission.

Deuxièmement, vous avez raison de souligner que la cour d'appel n'est pas concernée par l'aspect linguistique puisque l'obligation de bilinguisme n'existe pas au niveau des magistrats de la cour d'appel.

Troisièmement, des motifs techniques interviennent. On peut penser à l'arbitrage pour accélérer les procédures. Mais il est évident que si les besoins d'un tribunal requièrent un cadre de 101 magistrats et qu'il en manque 32, c'est une des causes de l'arriéré puisque le cadre n'est pas complet. Le nombre de 101 magistrats n'a pas été fixé par hasard. Actuellement, le tribunal de première instance de Bruxelles ne compte que les deux tiers des magistrats requis. Par conséquent, monsieur le ministre - et ici, je me démarque de Mme Milquet -, je ne demande pas des débats mais des décisions. Je souhaiterais que lorsque la commission aura terminé ses travaux, vous veniez nous présenter un projet permettant de débloquent la situation. A cet égard, je vous fais confiance.

De voorzitter : De heer Bourgeois heeft de actualiteit zeer goed gevolgd, en heeft nogmaals blijk gegeven van een brede belangstelling buiten zijn eigen regio. Hij heeft nogmaals de aandacht willen vestigen op Brussel. Ik heb hem erop gewezen dat hij twee weken geleden een interpellatie heeft gehouden over hetzelfde onderwerp. De plenaire vergadering heeft zich nog niet eens uitgesproken over de toen neergelegde moties. Ik zou er dan ook op willen aandringen om, ondanks de belangstelling voor de actualiteit, niet steeds dezelfde materies aan te snijden.

Mijnheer de minister, ik onthoud dat we als kerstgeschenk een verslag zullen ontvangen van een paritair samengestelde commissie. Ik heb de tweetaligheid van deze commissie nog niet horen vermelden, maar we zullen toetsen in hoeverre de functionarissen tweetalig zijn.

Na de conclusies van de minister over de gehele problematiek, kunnen we daar dan een debat aan wijden. Het is een complexe materie, en gaat veel verder dan de werking van de rechtbank.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De **voorzitter** : De mondelinge vraag nr. 42 van de heer Filip De Man wordt naar een latere datum verschoven.

De mondelinge vraag nr. 83 van de heer Karel Van Hoorebeke werd ingetrokken.

De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ten eerste, ik heb mijn vraag ingetrokken, niet omdat het onderwerp me niet na aan het hart ligt, maar omdat ik niet akkoord kan gaan met de eigengereide handelwijze van de voorzitter van de Kamer. De heer De Croo heeft mijn interpellatieverzoek omgezet in een vraag zonder de conferentie van voorzitters te raadplegen. Ten tweede was mijn interpellatie gericht tot de eerste minister, en niet tot de minister van Justitie. Dat zijn de redenen waarom ik mijn vraag heb ingetrokken.

De **voorzitter** : Ik noteer deze opmerkingen, maar ik spreek me daar niet over uit. Uw fractieleider zal dit kunnen aansnijden in de conferentie van voorzitters, wanneer de algemene bevoegdheid van de voorzitter van de Kamer daar ter sprake komt.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer **Guido Tastenhoye** aan de minister van Justitie over "een amnestiemaatregel ter gelegenheid van het prinselijk huwelijk" (nr. 47)

- de heer **Claude Desmedt** aan de minister van Justitie over "de eventuele toekenning van collectieve gratie ter gelegenheid van het huwelijk van prins Filip" (nr. 70)

Questions orales jointes de :

- M. **Guido Tastenhoye** au ministre de la Justice sur "l'application d'une mesure d'amnistie à l'occasion du mariage princier" (n° 47)

- M. **Claude Desmedt** au ministre de la Justice sur "l'éventuel octroi d'une grâce collective à l'occasion du mariage du prince Philippe" (n° 70)

De **voorzitter** : De heer Guido Tastenhoye heeft het woord.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, we hebben allemaal het heuglijke nieuws vernomen over de prinselijke verloving en het toekomstige huwelijk op 4 december van dit jaar. Daar groeit blijkbaar iets moois, en ik gun het koppel natuurlijk van harte hun huwelijksgeeluk.

Ondanks deze heuglijke gebeurtenis is er echter nog steeds geen toestand van algemene verzoening. Vijftig jaar na het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog, is er in België nog altijd geen algemene amnestie afgekondigd voor de slachtoffers van de repressie en epuratie. Het wordt hoogtijd om deze zwarte pagina uit onze geschiedenis om te slaan.

Het huwelijk van prins Filip biedt daarvoor een uitstekende gelegenheid : het is gebruikelijk om bij zo een uitzonderlijke gelegenheden een dergelijk gebaar te doen. Het is immers 39 jaar geleden - in 1960 trouwde koning Boudewijn - dat er nog eens een kroonprins in het huwelijk trad.

Ik herinner hier graag aan de oproep van 17 Vlaamse progressieve intellectuelen, die onlangs in De Standaard hebben opgeroepen om deze pagina om te draaien. Ik meen trouwens te weten dat ook de VLD-voorzitter, de heer De Gucht, zich in dergelijke zin heeft uitgelaten. Ook de heer Louis Davids, de joodse hoofdredacteur van het Belgisch-Israëlitisch weekblad, is een voorstander van amnestie.

Overweegt de regering om een algemene amnestieregeling af te kondigen voor alle slachtoffers van de repressie en de epuratie ? Ik weet dat formeel het parlement een amnestiewet moet goedkeuren, maar de regering kan wel een wetsontwerp hierover indienen. Zo kunnen we een amnestiewet dan in enkele weken tijd in de Kamer goedkeuren.

Mijnheer de minister, ik ga niet op mijn knieën zitten en bedelen aan de poort, om het met een verwijzing naar het Bormsgedicht van Willem Elsschot te zeggen. Daarvoor voelen wij, Vlaams nationalisten, ons te trots.

Als het Belgische regime vasthoudt aan zijn hardvochtigheid en het feest van de haat wil voortzetten, zullen wij ons met nog meer ijver en volharding inzetten voor het tot stand brengen van een Vlaamse republiek, die - dat beloof ik u - als eerste maatregel algemene amnestie zal afkondigen.

Mijnheer de minister, tot slot, als u zou overwegen een amnestiemaatregel aan te kondigen voor misdadigers van gemeen recht zult u het Vlaams Blok op uw weg ontmoeten. Wij zijn voor het verstrengen van alle vormen van vervroegde invrijheidstelling. De feiten - ik noem enkel de zaak-Dutroux - geven ons meer dan gelijk.

Le **président** : La question de M. Claude Desmedt a été jointe à la précédente, mais elle porte en fait sur une tout autre matière puisqu'il s'agit d'une grâce collective que le gouvernement peut décider seul sans intervention législative. La question a probablement été jointe parce que l'occasion citée était la même.

La parole est à M. Claude Desmedt.

M. **Claude Desmedt** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, effectivement, je ne parlerai pas d'amnistie mais bien de droit de grâce et je ne remonterai pas aussi loin dans le temps que l'intervenant précédent.

J'ai lu ou entendu, monsieur le ministre, que vous aviez dit qu'il n'était pas question d'envisager une mesure de grâce collective à l'occasion du prochain mariage princier.

Le droit de grâce est un droit royal qui, dans notre pays, s'exerce par le contre-seing ministériel. Ce privilège royal remonte à l'ancien régime. On peut discuter de son maintien dans les textes, mais il existe.

Je m'interroge sur la rapidité avec laquelle vous avez dit qu'il n'était pas question d'accorder une grâce collective à l'occasion du mariage du prince Philippe, faisant, dit-on, référence au cas Dutroux.

La grâce collective représente généralement une remise de peine de quelques mois et ce n'est pas cela qui remettrait en liberté des grands criminels, cela abrégerait la peine d'un certain nombre de personnes auxquelles il reste quelques mois à purger. Sur le plan

humanitaire, on peut donc envisager, dans certains cas, une grâce collective. Un mariage princier est le type-même d'occasion où l'on peut accorder ce genre de grâce.

Dès lors, monsieur le ministre, je souhaiterais savoir si votre décision - ou la décision du gouvernement - est prise à cet égard. Ne pensez-vous pas qu'on est peut-être allé un peu vite, notamment en faisant un rapprochement entre la grâce et l'affaire Dutroux. Je répète qu'une grâce collective consiste en une remise de peine de 2, 3 ou 6 mois accordée à un certain nombre de condamnés. Tenant compte également - je sais que cet argument est contesté - du surpeuplement des prisons et des conditions de détention très difficiles, votre décision est-elle définitivement arrêtée ? Dans l'affirmative, quelle en est la motivation ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, door het naar voren brengen van deze twee vragen hebt u meteen ook het noodzakelijke onderscheid gemaakt tussen een amnestie- en een genademaatregel. Men mag dienaangaande immers geen verwarring laten ontstaan. Zoals hier reeds door de sprekers werd onderstreept, komt een genademaatregel grondwettelijk toe aan de Koning via een koninklijk besluit. Amnestie daarentegen, mijnheer Tastenhoye, kan enkel worden toegekend via een wet die door het parlement moet worden goedgekeurd.

De regering ziet geen enkele reden om een amnestiemaatregel te koppelen aan het voorgenomen huwelijk van prins Filip met jonkvrouw Mathilde.

Als u mij vraagt of er een wet komt, moet ik daarop antwoorden dat, wat de regering betreft, er geen enkele reden geweest is om de amnestiemaatregelen te koppelen aan het voorgenomen huwelijk van prins Filip met jonkvrouw Mathilde. Op dat vlak meen ik vrij duidelijk te zijn.

En ce qui concerne le droit de grâce, je dois dire que par le passé, à plusieurs reprises, un droit de grâce collective a été accordé, notamment pour des occasions exceptionnelles. Je me rappelle qu'une grâce collective d'un an (deux fois 6 mois) a été accordée à l'occasion du double anniversaire (60 ans du Roi et 40 ans de règne) du Roi. Cette mesure a été linéairement imposée avec tout ce qui s'ensuit. Dans le cas de Dutroux, par exemple, cela a occasionné une réduction de peine d'un an.

Vous m'avez à juste titre demandé si je n'étais pas un peu trop hâtif en prenant position. Mais soyez rassuré, monsieur Desmedt, avant de m'exprimer sur ce point, j'ai eu un entretien avec le premier ministre et j'ai dû attendre son feu vert pour vous donner ma réponse.

De **voorzitter** : De heer Guido Tastenhoye heeft het woord.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik had van u geen ander antwoord verwacht en ben bijgevolg niet teleurgesteld. Wij zullen ons met nog meer ijver en volharding inzetten voor de totstandkoming van een Vlaamse Republiek.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "het recht op vertegenwoordiging door een raadsman" (nr. 74)

Question orale de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "le droit de se faire représenter par un conseil" (n° 74)

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, bij mijn weten is België reeds tweemaal door het Europees Hof veroordeeld wegens schending van artikel 6,3,c, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en artikel 14,3,d, van het Internationaal Verdrag inzake de burgerrechten en politieke rechten. Het gaat meer bepaald over het recht om zich op een strafproces door een advocaat te laten vertegenwoordigen. Ik denk aan de zaak Van Gijsegheem, waar het hof van beroep in Brussel het verzet ongedaan heeft verklaard omdat de betrokkene niet persoonlijk aanwezig was en zich door zijn raadsman liet vertegenwoordigen. Er is ook een arrest van het hof van beroep van Gent, waar de zogenaamde "Garnalenbende" zich heeft beroepen op dezelfde bepalingen. Het Cassatie beroep werd in beide zaken afgewezen, maar in Straatsburg is België daarvoor veroordeeld.

Ik denk dat deze situatie om een wettelijke oplossing vraagt.

Terzake wens ik een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, hoeveel maal werd België reeds op die grond veroordeeld ?

Ten tweede, hoeveel bedraagt de totale schadevergoeding waartoe België op die grond werd veroordeeld ?

Ten derde, hoeveel procedures zijn op die grond nog hangende ?

Ten vierde, bent u het met mij eens dat het nodig is om terzake een wetgevend initiatief te nemen ? Ik heb kennis van de recente rechtspraak van het Hof van Cassatie, dat zich op 8 juni 1999 heeft aangesloten bij de rechtspraak van Straatsburg en heeft geoordeeld dat het hof van beroep in kwestie dit verzet ten onrechte heeft afgewezen. Ik meen dat het niet voldoende is dat Cassatie in die zin statueert. Er zijn een aantal wetsartikelen die moeten worden aangepast en ik denk dat de problematiek ook iets breder moet worden gezien. Als ik het goed begrijp, worden onze bepalingen van het strafwetboek terzake strijdig geacht met een billijk proces, maar sluit men tegelijk niet uit dat de wetgever toch maatregelen treft om iemand ertoe aan te zetten, eventueel te dwingen, om aanwezig te zijn op zijn proces, weze het dat men daaraan niet de sanctie van het verstek mag verbinden.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Bourgeois geeft zelf reeds het antwoord op de eerste vraag. Hij zegt dat België tweemaal veroordeeld is. Bij mijn weten werd België, bij arrest van 21 januari 1999 eenmaal veroordeeld in de zaak Van Gysegheem, wat door u zeer terecht werd aangehaald. Het is een vrij recent arrest omtrent een inbreuk van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Waar is de begripsverwarring ontstaan ? Ze vloeit volgens mij voort uit een aantal persberichten, waarin sprake is van drie veroordelingen die ons land zou hebben opgelopen. Er is een belangrijke wijziging. Een nieuw Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat sedert 1 november 1998 actief is, neemt tegelijkertijd de beslissingen over de ontvankelijkheid.

Er zijn drie processen lopende met betrekking tot een vraag voor ontvankelijkheid, maar, laat het duidelijk zijn, bij mijn weten is er één veroordeling.

Zo kom ik tot het hoofdstuk van de schadevergoeding. België werd op materieel gebied veroordeeld tot een schadevergoeding van 300 000 frank,

ter voldoening van de proceskosten van de verzoekster. Wat de morele schadevergoeding betreft, was het Hof van oordeel dat de publicatie van het recht in se volstond.

De vraag werd gesteld hoeveel procedures er nog hangende zijn voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Over de ontvankelijkheid van drie andere zaken wordt momenteel uitspraak gedaan. Volgens mijn mening is er een wetswijziging nodig. Het arrest van het Hof van Cassatie is zonder de minste twijfel een bron van recht. Het arrest van 16 maart 1999 was het eerste arrest waarin het Hof van Cassatie het principe heeft aanvaard dat men bij verstek de partij kon vertegenwoordigen. Het is evident dat het arrest in de wettekst een vertaling krijgt. Ik geef mijn volledige medewerking aan de oplossing bij wet van dit probleem.

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik zal een wetsvoorstel voorbereiden en er met de minister over beraadslagen.

De **voorzitter** : Mijnheer Bourgeois, ik durf u te suggereren een uitzondering te maken en een schriftelijke volmacht te vragen aan degene die zich aanmeldt zonder dat de cliënt er is, als bewijs dat hij mag optreden, anders zullen wij moeilijkheden krijgen in de toekomst.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Questions orales jointes de :

- M. **Thierry Giet** au ministre de la Justice sur "l'avenir de la commission dite Franchimont" (n° 76)

- Mme **Joëlle Milquet** au ministre de la Justice sur "la commission Franchimont" (n° 88)

- M. **Geert Bourgeois** au ministre de la Justice sur "la non-prolongation du mandat de la commission Franchimont" (n° 99)

- M. **Charles Michel** au ministre de la Justice sur "la commission Franchimont" (n° 101)

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer **Thierry Giet** aan de minister van Justitie over "de toekomst van de commissie-Franchimont" (nr. 76)

- mevrouw **Joëlle Milquet** aan de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr. 88)

- de heer **Geert Bourgeois** aan de minister van Justitie over "de niet-verlenging van het mandaat van de commissie-Franchimont" (nr. 99)
- de heer **Charles Michel** aan de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr. 101)

Le **président** : La parole est à M. **Thierry Giet**.

M. **Thierry Giet** (PS) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, ma question se base, comme beaucoup d'autres questions d'ailleurs, sur des articles parus dans la presse et dont il semble ressortir que le ministre souhaite mettre fin à la commission de réforme de la procédure pénale.

Le contenu de ces articles m'a quelque peu surpris pour différentes raisons.

1° On semble reprocher la lenteur des travaux de cette commission. S'il est incontestable qu'on a peu parlé, entre le 23 octobre 1991 et 1995-1996, des travaux de cette commission, il faut reconnaître qu'une fois que le monde politique a eu la volonté de s'occuper de cette commission et de ses travaux, le mouvement s'est accéléré, sous l'influence de certains événements que vous connaissez bien, pour arriver à ce que l'on a appelé la loi Franchimont.

2° Cette commission a incontestablement prouvé qu'elle savait travailler ardemment et dans des délais tout à fait honorables puisqu'il y a un an, beaucoup d'entre nous ont participé à un colloque organisé par le Sénat durant lequel nous avons eu l'occasion de consulter et de commenter un avant-projet qui avait été distribué à l'ensemble des participants à ce colloque.

3° J'ai pu relever, dans les articles de presse, des déclarations des responsables de cette commission suivant lesquels 90% du travail serait accompli et ce, moins d'un an après la tenue du colloque que je viens d'évoquer.

4° Il n'est pas contestable ni contesté qu'il est grand temps de compléter la rénovation de notre procédure pénale. Les avis sont unanimes à cet égard. Et même si je ne désire pas revenir sur le débat que nous avons eu ce matin, en particulier sur le débat européen relatif à l'harmonisation des procédures nationales, il conviendrait que la Belgique ne reste pas avec un code ancien et dépassé.

5° Vous avez vous-même, lors d'une vie antérieure, suivant l'expression consacrée, considéré que le travail était inachevé. Vous avez d'ailleurs créé l'expression de "petit Franchimont" et

le 8 juillet 1997, en séance plénière de la Chambre, vous avez exprimé le souhait, comme d'autres d'ailleurs, que l'on poursuive et complète le travail entrepris. Je lis deux passages du compte rendu analytique : "Quoi qu'il en soit, nous sommes en présence d'une mini-réforme. Nous devons poursuivre sur cette voie. Ceci est un petit Franchimont". Et enfin vous disiez, indépendamment des arguments que vous développez dans le corps de votre intervention : "C'est pourquoi le VLD s'abstiendra lors du vote et insiste pour poursuivre les efforts dans la bonne direction".

Puisqu'il s'agit d'une question et non d'une interpellation, je ne développerai pas plus mon intervention et je vous poserai la question suivante. Est-il vraiment opportun, pour autant que ce soit votre cas, de réfléchir, aujourd'hui, à la suppression de la commission de réforme de la procédure pénale en prenant ainsi le risque d'enterrer cette réforme, étant bien entendu que, par définition, tout ce qui pourrait être produit et qui semble déjà être produit par la commission de la réforme de la procédure pénale se retrouvera au parlement, après un passage au gouvernement, pour faire l'objet d'un débat parlementaire.

Il est hors de question et ce ne fut d'ailleurs pas le cas pour la loi Franchimont, d'accepter comme tel le travail de cette commission. Ce travail a été soumis à un débat parlementaire et il est entendu que toute option qui pourrait être prise par la commission actuelle serait également soumise à discussion parlementaire.

Le **président** : La parole est à Mme **Joëlle Milquet**.

Mme **Joëlle Milquet** (PSC) : Monsieur le président, j'épargnerai du temps en précisant que j'approuve le contenu de la question antérieure. Je me suis également étonnée que des décisions aussi rapides, voire brutales, aient été prises et je n'en comprends pas tout à fait les motifs. Je sais que ce type de réforme prend du temps. Je m'étonne aussi que la personne la plus intéressée, à savoir M. Franchimont - qui a donné énormément de son temps à plusieurs ministres de la Justice - n'a pas été prévenu.

Je voudrais m'enquérir des réelles motivations de cette décision. Que vont devenir les résultats de cette commission ? Envisage-t-on des collaborations avec certains membres de cette commission ou va-t-on en créer une nouvelle ?

Quand on arrive au bout du chemin, il est dommage de supprimer d'un trait de la main une commission qui a bien travaillé, même si ce fut long et si certaines dissensions sont parfois apparues.

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een interview met De Morgen van 11 september hebt u verklaard het mandaat van de commissie-Franchimont niet te verlengen. U hebt eraan toegevoegd dat de nieuwe procedure het optreden van het gerecht vertraagt in plaats van het te versnellen.

In tegenstelling tot de twee vorige sprekers vind ik uw beslissing het mandaat niet te verlengen logisch en onafwendbaar. De commissie beschikt immers niet langer over voldoende draagvlak. Professor Denauw heeft reeds in 1993 zijn ontslag gegeven. In oktober 1998 heeft professor Van den Wyngaert haar ontslag ingediend zodat de commissie aan Nederlandstalige kant onvoldoende leden telt. Naar aanleiding van het ontslag van mevrouw Van den Wyngaert ontstond er beroering. Zij heeft openlijk gewezen op de enorme cultuurverschillen en de onenigheden tussen Vlamingen en Franstaligen onder meer inzake verjaring, nietigheden en openbaarheid. Laat het duidelijk zijn dat dit geen waardeoordeel over professor Franchimont is.

Mijnheer de minister, de hervormingen moeten echter wel worden voortgezet. Ik wens twee vragen te stellen.

Een eerste vraag handelt over de evaluatie van de "kleine" Franchimont-wet. Gaat u akkoord met een dergelijke evaluatie? Zo ja, hebt u terzake reeds initiatieven genomen? Komt er een parlementair debat?

Een tweede vraag heeft betrekking op de verdere noodzakelijke hervormingen. Ik hou een pleidooi voor een grote betrokkenheid van het parlement veeleer door een voorafgaandelijk debat over de hoofdlijnen te houden dan zich onmiddellijk te buigen over teksten van specialisten.

Le **président** : La parole est à M. Charles Michel.

M. **Charles Michel** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, je serai bref car certaines des questions que je souhaitais vous poser ont déjà été formulées par d'autres intervenants.

Ma question porte également sur la volonté affichée de supprimer la commission Franchimont. Cette volonté est-elle irréversible? Dans l'affirmative, pouvez-vous nous expliquer les raisons de votre décision? J'aimerais aussi savoir si vous avez pris cette décision de façon unilatérale, sans concertation préalable avec les membres de la commission et, en particulier, avec son président.

J'ai une autre question qui a aussi été évoquée par M. Giet et d'autres parlementaires. D'après les membres de cette commission, 90% du travail aurait été accompli et certains textes seraient déjà disponibles. En tout état de cause, il ne resterait plus que quelques textes à finaliser. Que comptez-vous faire de tous ces textes? Seront-ils soumis au parlement? Ou, au contraire, décidez-vous d'écarter d'un simple revers de la main l'ensemble des textes déjà rédigés?

Ma dernière question, d'un ordre plus général, a toute son importance. Personne ne conteste que notre Code d'instruction criminelle date d'une époque où les magistrats se déplaçaient à cheval. Nous en sommes bien loin aujourd'hui! Dès lors, quelle méthode comptez-vous utiliser pour procéder à la réforme importante et difficile parce que très technique, de ce Code d'instruction criminelle?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, sta mij toe even te verwijzen naar het verleden. Toen ik student was heb ik van professor Bekaert strafrecht geleerd. Deze man was enorm gefrustreerd omdat de inspanningen die hij decennialang ten dienste van de gemeenschap had geleverd om het strafrecht te hervormen, nooit tot een bevredigend resultaat hebben geleid. Dit heeft hem steeds erg diep gegriefd. Ik begrijp dan ook dat de commissie-Franchimont, en meer bepaald haar voorzitter, hetzelfde gevoel zou kunnen hebben.

La commission dite Franchimont a été créée en mai 1991 et confirmée par un arrêté ministériel du 23 octobre 1991. Jusqu'à présent, je n'ai pas fait préparer et encore moins signé un arrêté ministériel abrogeant ladite commission. Elle existe donc encore.

Néanmoins, je m'interroge sur la mission de cette commission telle que définie en mai 1991, je cite : "Faire l'inventaire des problèmes actuels de la justice pénale, mettre en évidence des réformes qui devraient être adoptées

d'urgence, sans préjudice de choix plus fondamentaux, réunir les informations relatives aux réformes récentes adoptées ou en cours à l'étranger, formuler des propositions permettant de poser des choix fondamentaux en matière d'information et d'instruction judiciaire. Dans une phase ultérieure, rédiger un projet de loi réformant le Code d'instruction criminelle."

Ik stel vast dat wij na acht jaar werk uiteindelijk één tastbaar geheel hebben waarover de discussie is uitgeput. Ik doel met name op de wet van 12 maart 1998. Als ik die acht jaar in ogeschouw neem, wil ik dat op een objectieve wijze doen. Ik weet dat de commissie bijzondere werkzaamheden heeft verricht. Dit heeft echter ook behoorlijk wat tijd in beslag genomen. Ik weet dat men achttien maanden heeft gewacht op een advies van de Raad van State. In se is ook dit een behoorlijk lange tijd. Voorts weet ik dat de regering een beslissing heeft moeten nemen en dat die beslissing niet onmiddellijk in het verlengde van het terugkeren van het advies van de Raad van State kon worden genomen. Tot slot verklaren ook de werkzaamheden in het parlement waarom acht jaar verloren is gegaan, hoewel beide kamers een bijzondere inspanning hebben geleverd.

Ik denk dat we daarbij ook even stil moeten staan. Dit heeft voor mij toch een rol gespeeld toen ik me heb uitgedrukt over deze commissie. Er moet ook een onderscheid worden gemaakt tussen de evaluaties.

A ce sujet, j'ai dit ce matin que j'étais prêt à en discuter, ici, au parlement. Étant donné le contexte, le collège des procureurs généraux, M. Liégeois, à savoir l'expert qui suit la matière, éventuellement M. Franchimont ou des membres appartenant à son groupe d'études peuvent assister à ce travail. Cela me semble normal, puisqu'il s'agit de l'évaluation d'un travail déjà réalisé.

J'ai également ajouté que les échos me semblaient beaucoup plus positifs que la réaction craintive qui existait au début des travaux. Néanmoins, il ne fait aucun doute que le débat doit être mené sur ce point. La question qui se pose à présent est de savoir si nous poursuivons dans la voie de la commission Franchimont?

In de regeringsverklaring vraagt men ook de uitvoering van de derde pijler van het Octopusakkoord. Dit houdt onder meer de verdere voltrekking van de strafrechtsprocedure in. Als er geen algemene wijziging tot stand komt, zal de strafrechtsprocedure in het jaar 2008 haar tweehonderdste verjaardag vieren. 2008 kan nog wel veraf lijken, maar wat

betekent acht jaar in een mensenleven ? Dit is mijns inziens een te lange termijn om goed te zijn vanuit het oogpunt van wetsevaluatie.

C'est la raison pour laquelle le gouvernement a pris des décisions relatives à la priorité. Selon moi, elle n'est autre que le règlement légal :

1. du statut des repentis, des témoignages anonymes, du renversement de la charge de la preuve. Des propositions ont été faites plus particulièrement sur les deux derniers projets que j'ai nommés. Un avis du Conseil d'Etat a été demandé;

2. des techniques spéciales d'enquête et de recherche proactive;

3. d'un cadre concernant les informateurs et la façon de travailler avec ceux-ci.

Ces priorités ont été dégagées par le travail sur le terrain et sont revenues systématiquement lors de chaque commission d'enquête parlementaire.

En ce qui concerne la réforme de la procédure pénale, il va de soi que ces trois préoccupations sont prioritaires pour nous et que nous travaillerons spécifiquement sur ce terrain.

Ik moet u eerlijkheidshalve zeggen dat ik gisteren een vrij langdurig en ernstig onderhoud heb gehad met zowel professor Franchimont als met professor Traest over de gevoerde werkzaamheden. Ik heb ook gisteren een vrij omvangrijk, nieuw document gekregen, dat weliswaar nog maar in één taal was opgesteld. Het is de 'Code des procédures pénales - Exposé des motifs et avant-projets'. Het werd mij overhandigd door de heer Franchimont. Ik kende het werk niet. Misschien hebben mijn uitlatingen het klaarmaken van dit document wel wat versneld, waarover ik mij dan ook verheug. Ik zeg dat dus niet met leedwezen. Laat ons daarover geen onduidelijkheid tot stand brengen.

Dans la note que M. Franchimont m'a adressée sur ce point, il précise que : Les textes annexés représentent 90% du nouveau code de procédure pénale. Que reste-t-il à faire ?

1. Il s'agit de revoir les textes qui touchent à la police judiciaire en fonction de la loi du 7 décembre 1998 organisant un service de police intégrée structuré à deux niveaux et des lois et arrêtés qui doivent encore intervenir.

2. Il faut aussi rédiger les textes relatifs à la cour d'assises ou au tribunal criminel et à la cour d'appel en matière criminelle en fonction d'un choix qui

appartient au pouvoir politique. Des suggestions sont faites à cet égard dans l'exposé des motifs.

3. Il convient enfin d'intégrer les textes relatifs aux manières de se pourvoir contre les arrêts et jugements et quelques procédures particulières dont l'étude et la rédaction ont été confiées aux professeurs B. et T.

4. Il faut incorporer des textes sur le droit pénal international, étude qui fait l'objet d'un contrat de recherche confié au professeur Van den Wyngaert.

Professor Van den Wyngaert maakt niet langer deel uit van de commissie-Franchimont. Ik merk trouwens op dat er in het verleden niet alleen de door de heer Bourgeois aangebrachte problemen met professor Denauw en professor Van den Wyngaert, waren.

Er werden verwoede pogingen ondernomen om een vervanger te vinden voor professor Van den Wyngaert. Tot drie keer toe werd daarvoor een aanzoek gedaan, maar deze werden spijtig genoeg nooit ingevuld. Wellicht speelden de op til zijnde verkiezingen daarbij een rol : de academici vonden het waarschijnlijk niet de moeite om zich nog 'à fond' - en misschien 'à fonds perdu' - in te zetten voor dit wetenschappelijk onderzoek.

Ik sluit af. Het is vanzelfsprekend dat het door deze commissie geleverde werk -een aantal keren over de partijpolitieke grenzen heen - zeer belangrijk is. Het zou spijtig zijn om al wat bruikbaar is van de werkzaamheden van de commissie-Franchimont, overboord te gooien en daarna opnieuw te beginnen. Dat is zeker niet mijn bedoeling.

D'ailleurs, lors de l'entretien que j'ai eu, hier, avec le professeur Franchimont, je me suis engagé à lire le document de 245 pages qu'il m'a remis. L'honnêteté intellectuelle exige que je lise cet ouvrage dans son entièreté pour ensuite, en âme et conscience, prendre une décision que je communiquerai à M. Franchimont et son équipe. Je suis convaincu que ces personnes ont essayé de donner le meilleur d'elles-mêmes. Donc loin de moi l'idée de discréditer leur travail. Par conséquent, je m'accorde un délai pour prendre position et, une fois la lecture terminée, je donnerai ma réponse à M. Franchimont. Par la suite, je vous en avertirai immédiatement.

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, is de weergave van uw woorden in De Morgen dan fout, of komt u terug op een beslissing over die verlenging ?

Minister **Marc Verwilghen** : In De Morgen staat dat de drie door de regering genomen prioriteiten zo spoedig mogelijk moeten worden uitgewerkt. Ik ben dan ook niet van plan om te wachten tot de grote hervorming-Franchimont achter de rug is. Als ik de tijd die daarvoor nodig is in aanmerking neem, zou dat te lang duren. 90% van het werk zou klaar zijn, maar op die 10% wil ik niet wachten. Dat is de ijsbergtheorie : slechts 10% van de ijsberg bevindt zich boven water. Het werk onder water zou dus klaar zijn, en het monument boven water moet nog worden afgewerkt. Uit het gesprek van gisteren maakte ik op dat men dacht aan minstens twee en misschien zelfs vier jaar. Zo lang wil ik niet wachten.

De drie prioriteiten van de regering zullen als deelproject worden behandeld. Degenen die hun assistentie hebben verleend aan de commissie-Franchimont, zullen dit ook hierbij kunnen doen. Ik zoek naar een praktische oplossing om deze prioriteiten met een zekere voorrang tot stand te kunnen brengen.

In het gesprek gisteren kwam ook aan bod dat dit alles in zijn geheel moet worden bekeken. Ik heb daar begrip voor : de filosofie van het grote concept van de hervorming mag niet verloren gaan omwille van de verwijdering bij hoogdringendheid van drie 'rozijnen'.

Dit werk, dat mij volstrekt onbekend was en me gisteren werd overhandigd door professor Franchimont met een verontschuldiging voor de laattijdigheid, zal ik eerst moeten bestuderen.

De **voorzitter** : Ik neem aan dat u de juridische regel van een nieuw feit de heropening van debatten - in dat licht ziet en dat u hier mogelijk nog op terugkomt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de aanhouding van een juwelier uit Harelbeke op 25 september 1999" (nr. 89)

Question orale de M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "l'arrestation d'un bijoutier à Harelbeke le 25 septembre 1999" (n° 89)

De **voorzitter** : De heer Bart Laere-mans heeft het woord.

De heer **Bart Laeremans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de feiten zijn algemeen bekend. Er was de zoveelste uitermate drieste aanslag tegen juwelier Tyberg-hien in die streek en ook de bekende reactie van de juwelier, waarbij een van de gangsters dodelijk werd geraakt. Niet onbelangrijk is de context waarin zich dat alles situeert. De zelfstandigen in die streek en in het bijzonder de juweliers leven er in permanente angst en zijn radeloos omwille van het uitblijven van opheldering in heel wat dergelijke dossiers, omwille van het gebrek aan steun vanwege de politie zoals zij dat toch ervaren en omwille van de onwil van steeds meer verzekeraars om mensen die ooit het slachtoffer zijn geweest van dergelijke aanranding of ramkraak nog te verzekeren. In die context valt perfect te begrijpen dat mensen hun handelszaak, hun broodwinning, verdedigen en alles doen om die te redden. In het verleden werden wij reeds geconfronteerd met deze wetgeving, maar nu kwamen onze zeer stringente opvattingen inzake "noodweer" nogal schrijnend in de schijnwerpers. In dit land is noodweer enkel toegelaten wanneer de lichame-lijke integriteit wordt bedreigd, niet wanneer iemands goed in gevaar is. In Nederland en Duitsland is dat wel zo. Deze zeer strikte interpretatie leidt ertoe dat men als het ware met de armen over elkaar moet staan toekijken als de eigen zaak wordt overvallen en er geen lijfsgevaar is. Dat druist in tegen het gezond verstand en tegen elke normale menselijke reactie.

Mijnheer de minister, vindt u niet dat onze wetgeving inzake noodweer te stringent is en dringend moet worden geactualiseerd en gemoderniseerd naar Nederlands voorbeeld ?

Mijn tweede vraag betreft de merkwaar-dige houding van het parket in dit dossier. Het parket heeft een heel merkwaardige en veel te ruime interpretatie gehanteerd inzake de voorlopige hechtenis, waarbij iemand die klaarblijkelijk en manifest geen enkele intentie had om zich te onttrekken aan de werking van het gerecht, zo lang in voorhechtenis werd gehouden. Daarmee heeft men een heel eigenaardig en merkwaardig signaal gegeven aan de bevolking. Die heeft het zo geïnterpreteerd dat daders blijkbaar op veel meer begrip kunnen rekenen dan slachtoffers. De grote verontwaar-diging van de bevolking die hiervan het gevolg was, kan men dan ook zeer goed

begrijpen. Hebt u zelf ingegrepen in dit dossier ? Hebt u gebruik gemaakt van uw positief injunctierecht, wat dan tot die aanhouding heeft geleid, of hebt u niet ingegrepen ?

De laatste vraag betreft de toekomst. Is er al overleg geweest tussen Justitie en Binnenlandse Zaken om dergelijke criminaliteit beter tegen te gaan en te bestrijden ? Hoe komt het dat het gerecht, het parket en de opsporings-diensten, in deze materie zo slecht hun werk hebben gedaan ? Hoe komt het dat er zo weinig van dergelijke flagrante zaken worden opgehelderd ? Ik verwij's nog maar naar de recente gelijkaardige overval in Charleroi. Het is inderdaad werkelijk dramatisch aan het worden.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik antwoord op de mij gestelde vragen.

De eerste vraag luidde of ik gebruik heb gemaakt van mijn positief injunctie-recht en het antwoord daarop is ontkennend. Waarom heb ik dat niet gedaan ? Ik heb vastgesteld dat ambtshalve een strafvordering werd ingesteld door de procureur des Konings. Was dit niet gebeurd, dan had ik van mijn injunctierecht gebruik kunnen maken, maar hier zie ik niet in waarom ik het zou hebben gebruikt.

Tweede vraag. Op de gronden van de voorlopige hechtenis hoef ik mijns inziens niet meer in te gaan. De actualiteit van dit onderdeel van uw vraag is achterhaald.

U vraagt mij vervolgens waarom er zo weinig dergelijke overvallen worden opgehelderd.

Er is geen specifieke toename van dit soort misdrijven. De ophelderingsgraad blijft echter gering omwille van de toenemende professionaliteit en mobi-liteit van de daders. De preventieve maatregelen schieten nog steeds te kort.

Naar aanleiding van de besprekingen met betrekking tot het Veiligheidsplan werd deze problematiek reeds bespro-ken met het departement van Binnen-landse Zaken. Er heeft reeds een interkabinettenvergadering plaatsgehad.

Wat de actualisering van de wetsbepa-ling inzake de wettelijke zelfverdedi-ging betreft, deel ik mee dat dit geen algemene maar een objectieve recht-vaardigheidsgrond is. De wet bepaalt dit uitdrukkelijk. Ik betreur dat men altijd verwijst naar artikel 416 maar zwijgt over artikel 417. Dit artikel bepaalt dat er wettelijke vermoedens

van wettige verdediging bestaan zoals de afwering bij nacht van de crimineel in een bewoond huis en de verdediging tegen diefstal of verhinderen met geweld tegen inbreuken. Zij kunnen de vergelijking doorstaan met de bepali-ngen inzake verdediging die in Nederland en Duitsland bestaan.

Onze strafwet laat dit eveneens toe. Als bevoegd minister kan ik mij daar moeilijk over uitspreken. De rechts-macht die uitspraak moet doen over een dergelijk dossier zal terzake een standpunt moeten innemen. Op dit ogenblik blijf ik ervan overtuigd dat het huidige wettelijk arsenaal volstaat.

De **voorzitter** : De heer Bart Laere-mans heeft het woord.

De heer **Bart Laeremans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ga niet akkoord met het laatste element van uw antwoord. In vergelijking met Nederland en Duits-land hinkt onze wetgeving achterop. De Nederlandse en Duitse wetgeving stelt onomwonden dat "noodweer" mogelijk is als iemands goed in gevaar is. Bovendien zeggen beide wetgevingen dat een excessief gedrag dat door de daad wordt uitgelokt - "in casu" een drieste daad waarop de juwelier agressief heeft gereageerd - niet strafbaar is.

De wetgever moet, mijns inziens, de strafwetgeving terzake aanpassen. Nederland en Duitsland zijn immers geen repressieve en misdadigeronvrien-delijke staten.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Als men artikel 417 correct interpreteert, kan men niet anders dan besluiten dat de huidige wetgeving voldoende mogelijk-heden bevat. Wat de proportionaliteit betreft, kan alleen de rechterlijke macht een juist oordeel vellen. Ik zie niet in waarom zij zich over deze problematiek niet zou mogen uitspreken.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer **Luc Goutry** aan de minister van Justitie over "het probleem van de overbevolking in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 86)

- de heer **Luc Goutry** aan de minister van Justitie over "het kader van kwartierchefs in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 87)

Questions orales jointes de :

- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "le problème de la surpopulation à la prison de Bruges" (n° 86)

- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "le cadre des chefs de quartier à la prison de Bruges" (n° 87)

De **voorzitter** : De heer Luc Goutry heeft het woord.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het hypermoderne grote gevangeniscomplex te Brugge bestaat 10 jaar en blaakt niet van sociale rust. Reeds tijdens de vorige legislatuur moest ik herhaaldelijk interpellieren, omdat er zich dringende problemen voordoen op personeelsvlak.

Ten eerste heb ik een aantal vragen over de nu bijna permanente overbevolking van de afdeling van de beklaagden en de kortgestraften van de gevangenis van Brugge. In de mannelijke afdeling II is er zelfs een overbevolking van 50%. De gevolgen laten zich gemakkelijk raden : in cellen voor 1 persoon slapen soms 3 gedetineerden; secties voor 21 personen worden bevolkt door 33 tot 35 gevangenen; het gebeurt zelfs dat 1 penitentiair beambte moet waken over 25 gevangenen in de ontspanningsruimte. Dit kan niet anders dan tot moeilijkheden leiden. Mensen die te kort op mekaar zitten, zijn vlugger geïrriteerd en agressief. Intussen werd een beambte reeds door een dolgedraaide gevangene aangevallen, waardoor hij twee weken werkonbekwaam was.

Het fenomeen is overigens niet symptomatisch, maar structureel, want ook de mannelijke afdeling I van de langgestraften is overbevolkt. Er verblijven er 350 gevangenen, terwijl de capaciteit slechts 315 gedetineerden is.

In de gevangenis van Leuven-Centraal, Dendermonde en Oudenaarde is er geen sprake van overbevolking. Men werkt er met een wachtlijst en numerus clausus. Zodra een plaats vrijkomt, wordt de betrokkene daarvan op de hoogte gebracht. Intussen wordt deze in Brugge geplaatst, zodanig dat die gevangenis kampt met een probleem van overbevolking.

Mijnheer de minister, gaat het hier om een specifiek probleem van Brugge of is het algemeen voor alle gevangenis ? Waarom geraakt het probleem in

Brugge niet opgelost ? Is er een verschil wat de bevolking betreft van afdelingen voor kort- en langgestraften ? Zo ja, waarom ? In welke gevangenis is dat zo ?

Overweegt u om contractuele personeelsleden aan te stellen om op korte termijn enig soelaas te bieden ?

Mijn volgende vraag heeft betrekking op een concreet probleem, in tegenstelling tot de eerste die een fundamenteel probleem betreft dat tot aberraties kan leiden. Alleszins veroorzaakt het frictie bij het personeel in Brugge. Waarover gaat het ? 20% van het aantal personeelsleden van niveau 3 volgens het kader mogen bevorderen tot kwartierchef. Er zou een tekst in voorbereiding zijn dat dit percentage tot 22% wordt opgetrokken. In Brugge blijft het aantal bevorderingen echter beperkt tot 10%. Dus slechts de helft van het toegestane aantal personeelsleden worden effectief tot kwartierchef bevorderd. Dit heeft een dubbel gevolg. Ten eerste, er zijn te weinig kwartierchefs in de gevangenis in Brugge. Ten tweede, wie op een bevordering wacht en merkt dat er niets van in huis komt, vraagt zijn overplaatsing naar een andere gevangenis waar hij wel promotie kan maken. Eigenlijk zouden deze personen op termijn als kwartierchef naar Brugge moeten terugkeren.

Men kan zich de vraag stellen waarom dat zo is in Brugge.

De gevolgen hiervan zijn, ten eerste, dat de Brugse gevangenis duidelijk over te weinig kwartierchefs beschikt en, ten tweede, dat de wachtenden die merken dat er geen oplossing komt, hun mutatie aanvragen naar andere gevangenis waar zij wel bevorderingsmogelijkheden hebben. Na elders kwartierchef te zijn geworden, zouden zij op termijn eigenlijk moeten terugkeren naar Brugge.

Ik vraag mij werkelijk af waarom de situatie niet wordt aangepast. Immers, de gevangenis van Brugge scoort met die 10% het laagst van alle andere Belgische gevangenis. Wat is de reden daarvoor ?

Voorts is de vraag of de invoering van de nieuwe norm van 22% zal leiden tot een betekenisvolle aanpassing voor de gevangenis van Brugge.

Mijnheer de minister, wanneer zal de huidige norm van 20% eindelijk worden vervangen door de norm van 22% ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, in eerste instantie wens ik mij bij de overige commissieleden te

verontschuldigen voor de zeer technische aard van deze aangelegenheid en van de vragen die erop betrekking hebben.

Mijnheer Goutry, indien u wenst kan ik u het antwoord op uw vragen persoonlijk verstrekken.

Uw eerste vraag heeft betrekking op de overbevolking binnen het penitentiair complex te Brugge. Dat is echter een algemeen probleem; overbevolking beperkt zich niet alleen tot de gevangenis van Brugge. Het penitentiair complex van Brugge bestaat uit een afdeling "mannen 1" met een capaciteit van 299 eenheden en waar de bezetting momenteel 348 eenheden is, en uit een afdeling "mannen 2" met een capaciteit van 188 eenheden, die thans 302 eenheden telt.

Met capaciteit bedoel ik één man per cel, vandaar dat men moet spreken over monocellen. Maar de realiteit gebiedt ons de monocellen op te delen in duocellen. De alzo gewijzigde capaciteit is de volgende : de afdeling "mannen 1" kan 300 eenheden tellen en de afdeling "mannen 2" kan er 380 tellen.

Zoals ik reeds zei is de overbevolking geen typisch Brugs probleem. Maar het penitentiair complex aldaar is nieuw en zeer modern, vandaar dat de omstandigheden om er te verblijven vaak minder inhumaan zijn dan elders. Daarom werd ervoor geopteerd de monocellen om te vormen tot duocellen. Trouwens, bij de bouw van het complex werd rekening gehouden met deze mogelijkheid.

Op nationaal vlak worden wij geconfronteerd met een gevangenisoverbevolking van 800 eenheden. Om deze overbevolking te kunnen opvangen, denk ik aan de nieuwbouwen die thans zijn gepland te Ittre en te Hasselt, maar hiermee bereiken wij slechts het niveau van een volledige bezetting. Vandaar dat mijn voorgangers uitkeken naar andere systemen voor het uitzitten van straf, zoals bijvoorbeeld het elektronisch toezicht.

De bevolking in de afdeling voor de beklaagden en de kortgestraften is moeilijker te plannen aangezien zij aan grote schommelingen onderhevig kan zijn. Op ieder ogenblik kunnen gedetineerden worden aangevoerd en er moet ook rekening worden gehouden met de voorlopige hechtenis.

Vanaf 1997 tot en met 1999 mocht het departement jaarlijks 150 contractuele penitentiaire beamten in dienst nemen. Deze werden verspreid en verdeeld over alle inrichtingen, naargelang de graad van overbevolking. Nogmaals, overbevolking doet zich tegenwoordig nagevoel overal voor. De gevangenis in

mijn geboortestad zou hieraan ontsnappen, maar jammer genoeg moest ik vernemen dat men ook daar met dit probleem is geconfronteerd.

De tweede vraag heeft betrekking op de kwartierchefs. De kwartierchef behoort tot het middenkader van de penitentiaire inrichting. Doorgaans is hij of zij verantwoordelijk voor de leiding van een afdeling van de gevangenis en staat onder rechtstreeks gezag van de penitentiaire assistent, met name de vroegere hoofdbewaker. De verhouding van het aantal kwartierchefs tot het aantal penitentiaire beampten bedraagt in het huidig kader 20%.

Ik zal nu antwoorden op uw tweede vraag, namelijk over de kwartierchefs. Ze behoren tot het middenkader van de penitentiaire inrichting. Doorgaans zijn ze verantwoordelijk voor de leiding van een afdeling van de gevangenis en staan ze onder het gezag van de penitentiaire assistent, de vroegere hoofdbewaarder.

De verhouding van het aantal kwartierchefs ten opzichte van het aantal penitentiair beampten bedraagt in het huidig kader 20%. Ik voeg daar onmiddellijk aan toe dat dit een algemeen cijfer is binnen het nationaal kader. Het aantal kwartierchefs binnen een inrichting wordt bepaald door het aantal posten dat in deze instelling vacant is. Voor elke inrichting is de situatie specifiek. Een aantal zaken moeten steeds door een kwartierchef worden waargenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de functie van portier- of centrumoverste. In kleine inrichtingen met een beperkt kader zal men aan een hoger percentage kwartierchefs komen dan in Brugge. In Brugge voorziet men in een kader van 64 mensen. Dit cijfer is aangepast aan de functionele noodwendigheden van deze specifieke inrichting.

Het dossier over de invoering van een nieuwe norm wordt eerstdaags voorgelegd aan de minister van Ambtenarenzaken. Ik heb voorgesteld het aandeel van de kwartierchefs ten opzichte van het aantal penitentiaire beampten te verhogen van 20 tot 22%. Dit betekent dat hun aantal zal verhogen van 909 naar 994. Waar deze mensen worden ingezet, hangt af van de functionele behoeften van iedere inrichting. Zodra er een definitieve oplossing is, zal ik u die mededelen. Ik wacht voorlopig op het antwoord van de minister van Ambtenarenzaken.

De **voorzitter** : De heer Luc Goutry heeft het woord.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord. Volgens u zijn

de problemen in de andere gevangenissen dus minstens even groot. Ik had daarover andere gegevens. U hebt wel gezegd hoe de zaken er in het algemeen voorstonden. U hebt zelf toegegeven dat er een ernstige overbevolking is in de inrichting in Brugge. Men kan uiteraard de cellen omvormen tot duocellen. Dat geldt echter niet voor de mensen. Een bewaker kan zich niet opsplitsen. Dat is ook gebleken toen onlangs iemand werd aangevallen.

Mijnheer de minister, worden er bijkomende contractuele krachten aangeworven in Brugge om de overbevolking op te vangen ? Zijn er volgens u voldoende kwartierchefs in Brugge ? Indien het kader op het nationaal vlak vastligt, moet Brugge op niet meer mensen rekenen.

Minister Marc Verwilghen : Mijnheer Goutry, ik heb enkel gezegd dat het aantal in Brugge nu 64 bedraagt. Indien het percentage wordt verhoogd van 20 naar 22%, zal dit aantal uiteraard wijzigen. Hoeveel er zullen bijkomen, zal afhangen van de functionele behoeften. Wellicht zal men op dat ogenblik het dossier van Brugge moeten herbekijken en nagaan of die behoeften hoger zijn dan die 22%. Op dit ogenblik komt men slechts tot 10%. We zullen die zaak op dat ogenblik beslechten.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de gebrekkige samenwerking van de gerechtelijke autoriteiten in de dioxinecrisis" (nr. 102)

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le manque de collaboration des autorités judiciaires dans la crise de la dioxine" (n° 102)

De **voorzitter** : De heer Tony Van Parys heeft het woord.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het recente optreden van de gerechtelijke autoriteiten inzake het dioxinedossier hebben me verwonderd. Ik veronderstel dat de minister hierover mijn mening deelt. Het is bekend dat het moederdossier over de dioxinevergiftiging in Gent wordt behandeld. De onderzoeksrechter van Gent behandelt de twee luiken, het Vlaamse - met Verkest - en het Waalse - met Fogra.

Op basis van berichten in de media stellen wij vast dat de Gentse gerechtelijke autoriteiten op een bepaald ogenblik de BBI hebben ingeschakeld, waaruit men kan afleiden dat er ook een financieel-fiscaal kantje kleeft aan het dossier. Plotseling kwamen ook de Brusselse gerechtelijke autoriteiten op de proppen, klaarblijkelijk naar aanleiding van een persbericht. Hierdoor ontstond uiteraard een coördinatieprobleem. Zowel Gent als Brussel lijken in dit luik van het dossier geïnteresseerd.

Mijnheer de minister, bevoegdheids- en procedure-incidenten in dit dossier kunnen wij missen als kiespijn. Welke maatregelen zullen, inzake de dioxinevergiftiging, worden genomen voor een degelijke coördinatie tussen het financiële luik enerzijds en het moederdossier anderzijds ? Hoe zal een geïntegreerde aanpak tot stand worden gebracht ? Een vraag die eveneens rijst is of de gebrekkige coördinatie door de interventie van de Brusselse gerechtelijke autoriteiten het dossier nadelig heeft beïnvloed. Ik heb vragen bij de bevoegdheid van de Brusselse onderzoeksrechter, die eventueel gevolgen kan hebben voor de onderzoeksdaden die werden gesteld.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister Marc Verwilghen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat er zich momenteel geen ministeriële initiatieven opdringen om de coördinatie te bevorderen tussen het financieel-fiscale luik van het dossier en het eigenlijke dossier van de dioxinevergiftiging. Na overleg tussen de parketten van Gent en Brussel is immers beslist dat de onderzoeksrechter in Brussel zal worden ontlast wat de consorten Verkest betreft. De procureur des Konings in Brussel zal het dossier overmaken aan zijn ambtgenoot in Gent. Ik heb ondertussen ook vernomen dat in Gent een onderzoeksrechter zal worden gevorderd. Er zal worden samengewerkt tussen de financieel-economische sectie van de gerechtelijke politie en de onderzoekscel van het eigenlijke dioxinedossier, dat u terecht in Gent hebt gesitueerd.

U vroeg of deze gebrekkige coördinatie door de interventie van de Brusselse gerechtelijke autoriteiten het dossier nadelig heeft beïnvloed. De nadelige invloed ging mijns inziens uit van de publicatie van een artikel in een krant. Het is deze publicatie die én de gerechtelijke autoriteiten in Gent tot een coördinatievergadering hebben bewogen, wat normaal is, én de onderzoeksrechter in Brussel die zich bezighield

met een dossier inzake financiële repercussies, heeft aangezet om onmiddellijk tussen te komen. Het is dus een externe factor die aan de basis ligt van het feit dat twee verschillende gerechtelijke reacties zijn ontstaan. Ik ben ervan overtuigd dat, indien geen van beiden had gereageerd, wij zeer kwaad zouden zijn geweest. Nu hebben twee partijen tegelijkertijd gereageerd, maar zij hebben het probleem dat zou kunnen rijzen, opgelost. De paradox van het verhaal is dat, mocht die publicatie er, via een "vent favorable" niet zijn gekomen, het niet duidelijk is

of er op dat vlak enig onderzoek zou zijn geweest. Ook hiermee moeten we rekening houden. Voor mij is dit incident - in zoverre het er ooit is geweest - gesloten.

De **voorzitter** : De heer Tony Van Parys heeft het woord.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uw antwoord was duidelijk. De ontlasting van de Brusselse onderzoeksrechter drong zich op om verdere problemen in dit dossier te voorkomen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.25 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 16.25 heures.*

Sommaire

Mercredi 29 septembre 1999

COMMISSION DE LA JUSTICE - C 011

Question orale de M. Geert Bourgeois au ministre de l'Intérieur sur "l'émot causé par la mort d'un membre de la bande Joubert dans la région frontalière franco-belge" (n° 19)

(La réponse a été donnée par le ministre de la Justice)

orateurs : **Geert Bourgeois**, président du groupe VU&ID, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Interpellation de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "le fonctionnement de la Commission belgo-marocaine" (n° 38)

orateurs : **Karel Van Hoorebeke**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Interpellations jointes de :

- Mme Joëlle Milquet au ministre de la Justice sur "les juridictions et l'emploi des langues en matière judiciaire à Bruxelles" (n° 42)

- M. Claude Desmedt au ministre de la Justice sur "la situation préoccupante au tribunal de première instance et au parquet de Bruxelles à la suite du manque de magistrats" (n° 61)

orateurs : **Joëlle Milquet**, **Claude Desmedt**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Questions orales jointes de :

- M. Guido Tastenhoye au ministre de la Justice sur "l'application d'une mesure d'amnistie à l'occasion du mariage princier" (n° 47)

- M. Claude Desmedt au ministre de la Justice sur "l'éventuel octroi d'une grâce collective à l'occasion du mariage du prince Philippe" (n° 70)

orateurs : **Guido Tastenhoye**, **Claude Desmedt**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "le droit de se faire représenter par un conseil" (n° 74)

orateurs : **Geert Bourgeois**, président du groupe VU&ID, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Questions orales jointes de :

- M. Thierry Giet au ministre de la Justice sur "l'avenir de la commission dite Franchimont" (n° 76)

- Mme Joëlle Milquet au ministre de la Justice sur "la commission Franchimont" (n° 88)

- M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "la non-prolongation du mandat de la commission Franchimont" (n° 99)

- M. Charles Michel au ministre de la Justice sur "la commission Franchimont" (n° 101)

orateurs : **Thierry Giet**, **Joëlle Milquet**, **Geert Bourgeois**, président du groupe VU&ID, **Charles Michel**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Inhoud

Woensdag 29 september 1999

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - C 011

Mondelinge vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de beroering naar aanleiding van de dood van een lid van de bende Joubert in de Frans-Belgische grensstreek" (nr. 19)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Justitie)

sprekers : **Geert Bourgeois**, voorzitter van de VU&ID-fractie, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Interpellatie van de heer Karel Van Hoorebeke tot de minister van Justitie over "de werking van de Marokkaanse-Belgische Commissie" (nr. 38)

sprekers : **Karel Van Hoorebeke**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Samengevoegde interpellaties van :

- mevrouw Joëlle Milquet tot de minister van Justitie over "de rechtbanken en het gebruik der talen in gerechtszaken te Brussel" (nr. 42)

- de heer Claude Desmedt tot de minister van Justitie over "de zorgwekkende toestand waarin te Brussel de rechtbank van eerste aanleg en het parket verkeren ingevolge het tekort aan magistraten" (nr. 61)

sprekers : **Joëlle Milquet**, **Claude Desmedt**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Guido Tastenhoye aan de minister van Justitie over "een amnestiemaatregel ter gelegenheid van het prinselijk huwelijk" (nr. 47)

- de heer Claude Desmedt aan de minister van Justitie over "de eventuele toekenning van collectieve gratie ter gelegenheid van het huwelijk van prins Filip" (nr. 70)

sprekers : **Guido Tastenhoye**, **Claude Desmedt**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "het recht op vertegenwoordiging door een raadsman" (nr. 74)

sprekers : **Geert Bourgeois**, voorzitter van de VU&ID-fractie, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Thierry Giet aan de minister van Justitie over "de toekomst van de commissie-Franchimont" (nr. 76)

- mevrouw Joëlle Milquet aan de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr. 88)

- de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "de niet-verlenging van het mandaat van de commissie-Franchimont" (nr. 99)

- de heer Charles Michel aan de minister van Justitie over "de commissie-Franchimont" (nr. 101)

sprekers : **Thierry Giet**, **Joëlle Milquet**, **Geert Bourgeois**, voorzitter van de VU&ID-fractie, **Charles Michel**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Question orale de M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "l'arrestation d'un bijoutier à Harelbeke le 25 septembre 1999" (n° 89)

12

orateurs : **Bart Laeremans, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Questions orales jointes de :

- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "le problème de la surpopulation à la prison de Bruges" (n° 86)

- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "le cadre des chefs de quartier à la prison de Bruges" (n° 87)

13

orateurs : **Luc Goutry, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le manque de collaboration des autorités judiciaires dans la crise de la dioxine" (n° 102)

15

orateurs : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Mondelinge vraag van de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de aanhouding van een juwelier uit Harelbeke op 25 september 1999" (nr. 89)

12

sprekers : **Bart Laeremans, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Luc Goutry aan de minister van Justitie over "het probleem van de overbevolking in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 86)

- de heer Luc Goutry aan de minister van Justitie over "het kader van kwartierchefs in het penitentiair complex te Brugge" (nr. 87)

13

sprekers : **Luc Goutry, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de gebrekkige samenwerking van de gerechtelijke autoriteiten in de dioxinecrisis" (nr. 102)

15

sprekers : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, minister van Justitie